

Η

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ.)

6^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της την 27^η Δεκεμβρίου 2022 με την εξής σύνθεση:
Ε. Σβολοπούλου Πρόεδρος, Ιωάννα Θεμελή Εισηγήτρια, και Σ. Σταματοπούλου, Μέλη.

Για να εξετάσει την από 21.11.2022 με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΕΑΔΗΣΥ 1644/21.11.2022 Προδικαστική Προσφυγή της εταιρείας με την επωνυμία ... ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και το διακριτικό τίτλο ... ΑΕ, όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Κατά της ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ... (εφεξής αναθέτουσα αρχή), όπως εκπροσωπείται νόμιμα,

Και κατά της πρώτης παρεμβαίνουσας Ένωσης Οικονομικών Φορέων ..., όπως εκπροσωπείται νόμιμα

Και κατά της δεύτερης παρεμβαίνουσας εταιρείας με την επωνυμία ... Α.Τ.Ε.Ε., όπως εκπροσωπείται νόμιμα

Με την προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα αιτείται να ακυρωθεί η με αριθ. 133/2022 απόφαση της αναθέτουσας αρχής, που ελήφθη στο πλαίσιο της ανοικτής διαδικασίας για την επιλογή αναδόχου κατασκευής του έργου Η ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης ζητείται κατά το μέρος που έγιναν δεκτά τα δικαιολογητικά συμμετοχής -και δη τα ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ- των δύο παρεμβαινουσών, που προτάσσονται κατά το κριτήριο ανάθεσης έναντι της τρίτης καταταγείσας αποδεκτής προσφεύγουσας, και αναδείχθηκε η πρώτη παρεμβαίνουσα προσωρινός ανάδοχος του έργου.

Οι παρεμβαίνουσες αιτούνται την διατήρηση της ισχύος της

Αριθμός απόφασης: 97/2023

προσβαλλόμενης απόφασης, καθ' ό μέρος αφορά εκάστη, και την απόρριψη της προσφυγής.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Ιωάννα Θεμελή
Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα
Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1.Επειδή, για την άσκηση της προσφυγής έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο, ποσού 2.791,13 ευρώ, σύμφωνα με τα άρθρα 363 του Ν. 4412/2016 και 5 του Π.Δ. 39/2017 (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο με κωδικό ... και την εκτύπωση από τη σελίδα της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών με την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ»).

2. Επειδή, η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε Ηλεκτρονικό Ανοικτό Διαγωνισμό για την επιλογή αναδόχου κατασκευής του έργου *..., ΔΗΜΟΥ ..., Π.Ε. ... ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ...» 1ο ΥΠΟΕΡΓΟ: «..., ΔΗΜΟΥ ..., Π.Ε. ... ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ...*, προϋπολογιζόμενης αξίας 558.225,81 ευρώ χωρίς ΦΠΑ, με κριτήριο ανάθεσης τη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής (χαμηλότερη τιμή). Η διακήρυξη αναρτήθηκε στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) στις ...-...-2022 με Α.Δ.Α.Μ. ... καθώς και στη διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ, όπου ο επίμαχος διαγωνισμός έλαβε συστημικό αριθμό

3. Επειδή, η διαγωνιστική διαδικασία εμπίπτει στην αρμοδιότητα της ΕΑΔΗΣΥ κατά χρόνο και καθ' ύλην λόγω εκτιμώμενης αξίας του έργου. Στο πλαίσιο της διαδικασίας, εμπροθέσμως και προσηκόντως ασκήθηκε την 21-11-2022 η υπό κρίση προσφυγή με κατάθεση μέσω της λειτουργικότητας *επικοινωνία* του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού στο ΕΣΗΔΗΣ (εφεξής *επικοινωνία*), εντός της νόμιμης δεκαήμερης αποκλειστικής προθεσμίας από τη κοινοποίηση της προσβαλλόμενης απόφασης, νομίμως παρατεινομένης μέχρι την πρώτη εργάσιμη ημέρα, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι ι) η προσβαλλόμενη απόφαση που είναι εκτελεστή πράξη αποδοχής των προσφορών και ανάδειξης προσωρινής αναδόχου, κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα την 10-11-2022 μέσω της *επικοινωνίας*, β) η προσφυγή ασκήθηκε με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του

Αριθμός απόφασης: 97/2023

π.δ 39/2017 και γ) κοινοποιήθηκε στην ΕΑΔΗΣΥ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του ν. 4412/2016, την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4, και την παρ. 2 του άρθ. 8 του π.δ. 39/2017. Περαιτέρω, την 22-11-2022, η αναθέτουσα αρχή προέβη στην προβλεπόμενη στο άρθ. 365 παρ. 1 περ. (α) του ν. 4412/2016 κοινοποίηση, μέσω της *επικοινωνίας*, της υπό εξέταση προσφυγής προς του διαγωνιζόμενους οικονομικούς φορείς. Κατόπιν της κοινοποίησης αυτής οι παρεμβαίνουσες εμπροθέσμως, προσηκόντως και με προφανές έννομο συμφέρον, καθόσον η προσφυγή στρέφεται κατά της αποδοχής των προσφορών τους, άσκησαν παρεμβάσεις με ανάρτηση στην *επικοινωνία*, η μεν πρώτη παρεμβαίνουσα την 29-11-2022 η δε δεύτερη παρεμβαίνουσα την 2-12-2022, εντός της 10ήμερης αποκλειστικής νόμιμης προθεσμίας, οι οποίες κοινοποιήθηκαν εμπροθέσμως και προσηκόντως από την αναθέτουσα αρχή την 5-12-2022, μέσω της *επικοινωνίας*, σύμφωνα με τα άρθ. 365 παρ. 1 περ. (α), 362 παρ. 3 εδ. δεύτερο του ν. 4412/2016. Την 1-12-2022 εμπροθέσμως και προσηκόντως η αναθέτουσα αρχή κοινοποίησε μέσω της *επικοινωνίας*, το υπ' αριθ. πρωτ. 372987/30-11-2022 έγγραφο με τις απόψεις της επί της προσφυγής, σύμφωνα με το άρθ. 365 παρ. 1 περ. (β) 362 παρ. 1 εδ. δεύτερο του ν. 4412/2016, η δε προσφεύγουσα κατέθεσε Υπόμνημα την 5-12-2022 εντός της νόμιμης 5ήμερης αποκλειστικής προθεσμίας από την κοινοποίηση των απόψεων της αναθέτουσας αρχής (άρθ. 365 παρ. 1 περ. γ). Γίνεται μνεία ότι Υπόμνημα κατέθεσε και η δεύτερη παρεμβαίνουσα, την 10-12-2022, το οποίο ωστόσο δεν εξετάζεται στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας καθόσον κατατέθηκε εκπροθέσμως, μετά την παρέλευση της 5 ήμερης νόμιμης αποκλειστικής προθεσμίας από την κοινοποίηση των απόψεων της αναθέτουσας αρχής (άρθ. 365 παρ. 1 περ. γ και παρ. 8). Σε συνέχεια των ανωτέρω, η προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 6ου Κλιμακίου της ΕΑΔΗΣΥ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346 παρ. 1, 360, και 366 του ν. 4412/2016 και των άρθρων 3 παρ. 1, και 15 του ΠΔ 39/2017, κατόπιν της με αριθ. 2287/2022 Πράξης της Προέδρου του 6ου Κλιμακίου περί ορισμού εισηγητή και ημερομηνίας εξέτασης προδικαστικής προσφυγής- κλήση περί απόψεων επί χορήγησης προσωρινών μέτρων.

Αριθμός απόφασης: 97/2023

4. Επειδή στον διαγωνισμό κατέθεσαν προσφορά τέσσερις οικονομικοί φορείς και δυνάμει της προσβαλλόμενης απόφασης αποκλείστηκε ένας οικονομικός φορέας, έγιναν αποδεκτές οι προσφορές της προσφεύγουσας και των παρεμβαινουσών και αναδείχθηκε η πρώτη παρεμβαίνουσα προσωρινός ανάδοχος του έργου. Συνεπώς, με προφανές έννομο συμφέρον η προσφεύγουσα, στρεφόμενη κατά των προσφορών των δύο προτασσομένων αυτής κατά το κριτήριο κατακύρωσης παρεμβαινουσών, αιτείται την ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης κατά το μέρος που τις έκανε δεκτές, επί τω τέλει αποκλεισμού τους και συνέχισης του διαγωνισμού με την ανάδειξη της ίδιας ως προσωρινής αναδόχου, καθώς έχει υποβάλει την αμέσως επόμενη αποδεκτή οικονομική προσφορά.

5. Επειδή εφαρμοστέα είναι τα άρθ. 18 παρ. 1, 53 παρ. 1 και 2 περ. ε), ιβ), ιζ), κ), άρθ. 75 παρ. 1 περ. γ), παρ. 4, και 5, άρθ. 79 παρ. 1, 2, 4, 5, άρθ. 80 παρ. 5, 9, άρθ. 91 παρ. 1 περ. α), άρθ. 92 παρ. 2 περ. α) άρθ. 93 παρ. β), άρθρα. 100 και 103, Μέρος ΙΙ του Παραρτήματος ΧΙΙ του Προσαρτήματος Α' «ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΓΙΑ ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ» «Μέρος ΙΙ: Τεχνική ικανότητα», του ν. 4412/2016, ο Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2016/7 της 5-1-2016 «για την καθιέρωση του τυποποιημένου εντύπου για το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Προμήθειας», προοίμιο παρ. (1), (3), (4), ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1 Οδηγίες, Κατευθυντήρια Οδηγία 23 ΕΑΑΔΗΣΥ Εισαγωγή, παρ. 1.1, 2.1, 2.3, Κατευθυντήρια Οδηγία 15 ΕΑΑΔΗΣΥ Εισαγωγή, παρ. Α 1), Β, Γ, ΟΔΗΓΙΕΣ Α, οι διατάξεις του ν. 4858/2021(Α-220) Κύρωση Κώδικα νομοθεσίας για την Προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς και ιδίως τα άρθ. 2, 4, 6, αυτού, ν. 3028/2002, π.δ.4/2018(Α-7).

6. Επειδή στην διακήρυξη ορίζεται ότι «... 3.2 Στον ηλεκτρονικό φάκελο προσφοράς περιέχονται: (α) ένας (υπο)φάκελος με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής». (β) ένας (υπο)φάκελος με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά»... 3.5 Ο χρήστης – οικονομικός φορέας υποβάλλει τους ανωτέρω (υπο)φακέλους μέσω του υποσυστήματος, όπως περιγράφεται κατωτέρω: α) Τα στοιχεία και δικαιολογητικά που περιλαμβάνονται στον (υπο)φάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» είναι τα οριζόμενα στο άρθρο 24.2 της παρούσας.. 4.2 Πρόσκληση υποβολής δικαιολογητικών προσωρινού αναδόχου/ Κατακύρωση/ Πρόσκληση για υπογραφή σύμβασης

Αριθμός απόφασης: 97/2023

α) Μετά από την αξιολόγηση των προσφορών, η αναθέτουσα αρχή προσκαλεί ... τον προσωρινό ανάδοχο να υποβάλει εντός προθεσμίας δέκα (10) ημερών .. τα προβλεπόμενα, στο άρθρο 23 της παρούσας, αποδεικτικά μέσα (δικαιολογητικά προσωρινού αναδόχου)... δ) Αν, κατά τον έλεγχο των υποβληθέντων δικαιολογητικών, διαπιστωθεί ότι: i) τα στοιχεία που δηλώθηκαν με το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), είναι εκ προθέσεως απατηλά ή ότι έχουν υποβληθεί πλαστά αποδεικτικά στοιχεία ή ii) αν δεν υποβληθούν στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα τα απαιτούμενα πρωτότυπα ή αντίγραφα, των παραπάνω δικαιολογητικών, ή iii) αν από τα δικαιολογητικά που προσκομίσθηκαν νομίμως και εμπροθέσμως, δεν αποδεικνύονται οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής σύμφωνα με τα άρθρα 21, 22 και 23 της παρούσας, απορρίπτεται η προσφορά του προσωρινού αναδόχου.. Άρθρο 7: Εφαρμοστέα νομοθεσία 7.1 Για τη δημοπράτηση του έργου, την εκτέλεση της σύμβασης και την κατασκευή του, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παρακάτω νομοθετημάτων, όπως ισχύουν:... 38. Του ν. 3028/2002 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» (ΦΕΚ 153/Α/28-6-2002). 39. Του Ν. 4858/19-11-2021 «Κύρωση Κώδικα νομοθεσίας για την Προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς».(ΦΕΚ220/τ. Α/19-11-2021) 40. Την υπ' αριθ. ΥΠΠΟΑ/ΑΤΝΕΚΕ/356112/929/2.7.2019 Απόφαση του ΥΠ.ΠΟ.Α. «Κανονιστικό πλαίσιο για την εκπόνηση μελετών και την εκτέλεση εργασιών σε ακίνητα μνημεία» (ΦΕΚ 2837/Β/2019).... 11.3. Περιγραφή και ουσιώδη χαρακτηριστικά του έργου Το αντικείμενο του έργου αφορά στη συντήρηση και αποκατάσταση του ...η οποία βρίσκεται στη είσοδο του οικισμού των Πρόκειται για ναό διαφορετικών κατασκευαστικών φάσεων, με τρία οριζόντια και ένα τέταρτο κάθετο κλίτος προσαρτημένο στο νοτιοδυτικό του τμήμα.... Το προς δημοπράτηση έργο αφορά στην εκτέλεση αναστηλωτικών εργασιών επί αρχαίου Ακινήτου μνημείου που προστατεύεται από τον Ν. 4858/19-11-2021... 22.Δ. Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα... Δ3. Οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς απαιτείται, επί ποινή αποκλεισμού, κατά την τελευταία δεκαετία (10ετία), πριν από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών, να έχουν εκτελέσει επιτυχώς τουλάχιστον μία σύμβαση έργου επί Βυζαντινού ή Μεταβυζαντινού Μνημείου έως το 1830, συνολικού συμβατικού

Αριθμός απόφασης: 97/2023

προϋπολογισμού οικοδομικών εργασιών τουλάχιστον 300.000,00 €, πλέον Φ.Π.Α.. .. Το ως άνω έργο θα πρέπει να έχει περαιωθεί, παραληφθεί Διοικητικά, προσωρινά ή οριστικά, εντός της τελευταίας 10ετίας πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης του διαγωνισμού και θα πρέπει να αποδεικνύεται εγγράφως με αντίστοιχο έγγραφο της αρμόδιας υπηρεσίας ο χαρακτηρισμός του μνημείου ως Βυζαντινό ή Μεταβυζαντινό έως του 1830... Άρθρο 23: Αποδεικτικά μέσα κριτηρίων ποιοτικής επιλογής 23.1 Κατά την υποβολή προσφορών οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 79 παρ. 1 του ν. 4412/2016, το οποίο ισοδυναμεί με ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: ... β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθορισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 22 Β-Ε της παρούσας. Σε οποιοδήποτε χρονικό σημείο κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, μπορεί να ζητηθεί από τους προσφέροντες να υποβάλλουν όλα ή ορισμένα δικαιολογητικά της επόμενης παραγράφου, όταν αυτό απαιτείται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας... 23.2. Δικαιολογητικά (Αποδεικτικά μέσα) Το δικαίωμα συμμετοχής και οι όροι και προϋποθέσεις συμμετοχής, όπως ορίστηκαν στα άρθρα 21 και 22 της παρούσας, κρίνονται: α) κατά την υποβολή της προσφοράς, με την υποβολή του ΕΕΕΣ, β) κατά την υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης, σύμφωνα με το άρθρο 4.2 (α έως δ) και ... 23.6 Δικαιολογητικά Τεχνικής και Επαγγελματικής Ικανότητας του άρθρου 22.Δ Η τεχνική και επαγγελματική ικανότητα των οικονομικών φορέων αποδεικνύεται: ... Δ) Η απαίτηση του κριτηρίου 22.Δ3 θα αποδεικνύεται από τους οικονομικούς φορείς, ημεδαπής ή αλλοδαπής από: • κατάλογο συναφών με το αντικείμενο της σύμβασης έργων επί μνημείων Βυζαντινών ή Μεταβυζαντινών Μνημείων έως το 1830 τα οποία θα πρέπει να έχουν περαιωθεί, παραληφθεί Διοικητικά, προσωρινά ή οριστικά, εντός της τελευταίας 10ετίας πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης του διαγωνισμού και θα πρέπει να αποδεικνύεται εγγράφως με αντίστοιχο έγγραφο της αρμόδιας υπηρεσίας ο χαρακτηρισμός του μνημείου ως Βυζαντινό ή Μεταβυζαντινό έως

Αριθμός απόφασης: 97/2023

του 1830. • Πρωτόκολλα Προσωρινής ή οριστικής Παραλαβής των έργων. ...
Άρθρο 24 : Περιεχόμενο Φακέλου Προσφοράς 24.1 Η προσφορά των διαγωνιζομένων περιλαμβάνει τους ακόλουθους ηλεκτρονικούς υποφακέλους: (α) υποφάκελο με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» (β) υποφάκελο με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά» σύμφωνα με τα κατωτέρω: 24.2 Ο ηλεκτρονικός υποφάκελος «Δικαιολογητικά Συμμετοχής» πρέπει, επί ποινή αποκλεισμού, να περιέχει τα ακόλουθα υπό (α) και (β) στοιχεία:: α) το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ)...»

7. Επειδή, κατά τα παγίως γεγόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟΛΣΤΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού είτε κατά τη συνολολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

8. Επειδή σύμφωνα με τα ανωτέρω, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνολολόγηση της σύμβασης, που καταρτίζεται μετά τη διενέργεια του διαγωνισμού, είτε κατά το στάδιο της εκτέλεσης αυτής, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία και επάγεται ακυρότητα (βλ. IV Τμήμα ΕλΣυν 70/2003, 105/2002, 78/2001, 4/2001, 85/2000) Ως εκ τούτου, προσφορές που δεν πληρούν τις ανωτέρω απαιτήσεις, καθίστανται απορριπτέες, ακόμη και στις περιπτώσεις που η διακήρυξη δεν αναφέρει ρητά (κατά μείζονα δε λόγο, όταν ορίζει) ότι οι εν λόγω απαιτήσεις τάσσονται επί ποινή αποκλεισμού (ΕΑΣΤΕ 79/ 2009, πρβλ. ΕΑΣΤΕ 26/2007 κ.ά.). Τα παραπάνω προκύπτουν και από την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης και την κρίση επί των προδιαγραφών και προσκομιζόμενων δικαιολογητικών κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης

Αριθμός απόφασης: 97/2023

Οκτωβρίου 2001, C-19/00 Siac Construcrtion Ltd, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54), καθώς οι προσφορές τους θα αξιολογηθούν στα επόμενα στάδια επί τη βάσει των όσων δήλωσαν, προσκόμισαν και εν τέλει ίσχυαν κατά τον ως άνω κρίσιμο χρόνο (ήτοι αυτόν της ολοκλήρωσης χρόνου υποβολής προσφορών).

9. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας προϋποθέτει, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, eVigilo, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 22ας Ιουνίου 1993, Επιτροπή κατά Δανίας, C-243/89, EU:C:1993:257, σκέψη 33, της 25ης Απριλίου 1996, Επιτροπή κατά Βελγίου, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 51, της 18ης Οκτωβρίου 2001, SIAC Construction, C-19/00, EU:C:2001:553, σκέψη 33, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, Μηχανική, C-213/07, EU:C:2008:731, σκέψη 45, της 24ης Μαΐου 2016, MT Højgaard και Züblin, C-396/14, EU:C:2016:347, σκέψη 37, της 25ης Απριλίου 1996, Επιτροπή κατά Βελγίου, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 54, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, Universale-Bau, C-470/99, EU:C:2002:746, σκέψη 93, της 12ης Μαρτίου 2015, eVigilo, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

10. Επειδή η αρχή της τυπικότητας, η οποία διέπει γενικά τη διενέργεια των διαγωνισμών (βλ. ΣτΕ 2889/2011, Ε.Α. 228/2013, κ. ά.) εξυπηρετεί τις

Αριθμός απόφασης: 97/2023

ανάγκες της διαφάνειας, της αποφυγής του κινδύνου αλλοίωσης των προσφορών και της ευχερούς εξέτασης και αξιολόγησής τους. Σύμφωνα δε με την εν λόγω αρχή, δεν επιτρέπεται να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων που απαιτούνται επί ποινή απόρριψης της προσφοράς. Επιβάλλεται δε να προσδιορίζονται επακριβώς στην διακήρυξη τα προς συμμετοχή στο διαγωνισμό απαιτούμενα προσόντα και τα υποβλητέα, κατά την κατάθεση της προσφοράς, δικαιολογητικά και λοιπά στοιχεία. Ενόψει τούτων, αλλά και των αρχών της ισότητας, της τυπικότητας, της διαφάνειας και της δημοσιότητας των ελάχιστων όρων συμμετοχής που διέπουν τη διαδικασία σύναψης των δημοσίων συμβάσεων, ο διαγωνιζόμενος οφείλει να υποβάλει μόνον τα αξιούμενα από την διακήρυξη ή από τυχόν άλλη διάταξη, στην οποία αυτή ρητώς παραπέμπει, δικαιολογητικά και στοιχεία για την απόδειξη ιδιότητας κρίσιμης για τη συμμετοχή στον διαγωνισμό (ΣτΕ 39/2017, 5022/2012, ΔΕφΠατρ 39/2017). Επομένως, δεν είναι νόμιμος ο αποκλεισμός διαγωνιζομένου για έγγραφα ή δικαιολογητικά μη απαιτούμενα από τη διακήρυξη ή επειδή προσκόμισε δικαιολογητικά διαφορετικά ή πρόσθετα από τα ρητώς αξιούμενα, (ΣτΕ 3703/2010, 1329, 1616, 1619/2008, 1083, 1084/2010, ΕΑ 18, 19, 53/2011, 318/2013, ΔΕφΑθ(ΑΣΦ) 18/2015).

11. Επειδή, ως έχει κριθεί (ΕΛΣυν 524/2012 Τμ VI), η αναθέτουσα αρχή δεν μπορεί νομίμως να απορρίψει προσφορά που, σε κάθε περίπτωση, ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της διακήρυξης, στηριζόμενη σε λόγους, οι οποίοι δεν προβλέπονται στην εν λόγω διακήρυξη και προβάλλονται μετά την υποβολή της προσφοράς αυτής (ΣτΕ ΕΑ 179/2009, 61/2011, υποθ. C-6/05 ΔΕΚ, αποφ. Της 14.6.2007). Ειδικότερα, η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ. C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL*, σκ. 25 και C-599/10, *SAG ELV Slovenko* κλπ, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ. C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL*, σκ. 27). Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο σε περίπτωση ενδεχόμενου αποκλεισμού από τη διαδικασία (C27/15, *Pirpo Pizzo*, ECLI:C:2016:404, σκ. 42).

Αριθμός απόφασης: 97/2023

12. Επειδή η προσφεύγουσα, επικαλούμενη τον όρο 22.Δ.3 της Διακήρυξης, τον ν. 2039/1992 με τον οποίο κυρώθηκε η Διεθνής Σύμβαση της Γρανάδας, το άρθρο 24 Σ, το άρθρο 88 του ν. 4412/2016, τον ν. 3028/2002 άρθ. 2, 6 και τον Νέο Οικοδομικό Κανονισμό, ισχυρίζεται ότι είναι ακυρωτέα η προσβαλλόμενη απόφαση κατά το μέρος έγιναν αποδεκτά τα δικαιολογητικά συμμετοχής και ιδίως τα υποβληθέντα ΕΕΕΣ των προτασσομένων παρεμβαινουσών, διότι τα δηλωθέντα στα εν λόγω ΕΕΕΣ κτίρια, επί των οποίων εκτέλεσαν οικοδομικές εργασίες, δεν πληρούν το ποιοτικό τεχνικό κριτήριο, αφού κατά την προσφυγή «...για κανένα .. δεν υφίσταται χαρακτηρισμός του ως διατηρητέου κτηρίου που να έχει δημοσιευτεί σε ΦΕΚ (όπως προβλέπεται σχετικώς από την ισχύουσα νομοθεσία και όπως απαιτείται ρητώς από το άρθρο 22.Δ.3 της διακήρυξης), γεγονός που προκύπτει από την απουσία οποιουδήποτε τέτοιου χαρακτηρισμού στον Διαρκή κατάλογο κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων και διατηρητέων στην ελληνική επικράτεια του ΥΠΠΟ (http://listedmonuments.culture.gr/search_declarations.php).... Σημειώνεται ότι στον κατάλογο περιλαμβάνονται μόνο τα μνημεία για τα οποία υπήρξε ανάγκη κήρυξης, ώστε είτε να χαρακτηρισθούν ως προστατευόμενα (νεώτερα μνημεία) είτε να οριοθετηθούν ζώνες προστασίας (προϊστορικά, κλασικά, βυζαντινά και μεταβυζαντινά) είτε να λυθεί οποιαδήποτε αμφισβήτηση για την υπαγωγή τους στις προστατευτικές διατάξεις του νόμου (κυρίως στην περίπτωση των μεταβυζαντινών μνημείων). Ο Κατάλογος περιλαμβάνει τα μνημεία που έχουν κηρυχθεί από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού. Ο κατάλογος έχει προφανώς ενημερωτικό χαρακτήρα, έναντι της νομικής ισχύος την οποία απολαύει, προφανώς, μόνο η δημοσιευθείσα στο ΦΕΚ απόφαση κήρυξης του μνημείου ... Με τα παραπάνω δεδομένα και διευκρινίσεις: - Το Ηγουμενείο Μονής Απεζανών, την αποκατάσταση του οποίου περιλαμβάνει στα παρόμοια έργα της η πρώτη σε σειρά μειοδοσίας ένωση, δεν αποτελεί κηρυγμένο μνημείο και δεν περιλαμβάνεται στον κατάλογο κηρυγμένων μνημείων. - Το κτήριο της έδρας της Περιφέρειας Κρήτης στην Πλατεία Ελευθερίας, εργασίες επί του οποίου αφορούν δύο από τα τέσσερα έργα που επικαλείται η ... ΑΤΕΕ (το τρίτο και τέταρτο στη σειρά αναφορά τους στο ΕΕΕΣ της εταιρείας), δεν περιλαμβάνεται στον κατάλογο κηρυγμένων μνημείων και δεν αποτελεί καν

Αριθμός απόφασης: 97/2023

τέτοιο μνημείο (έστω μη κηρυγμένο) εκ του χρόνου ανέγερσής του μετά το 1830. «Το κτηριακό αυτό συγκρότημα το οποίο απαρτίζεται σήμερα από τρία επιμέρους κτήρια, όπου στεγάζονται η Περιφέρεια ...και η Περιφερειακή Ενότητα ..., τα Δικαστήρια και η Διεύθυνση της Αστυνομίας, είναι αποτέλεσμα της μετασκευής τούρκικου κτίσματος του τέλους του 19ου αι. Το συγκρότημα δεσπόζει στην πλατεία ... και αναπτύσσεται κατά μήκος της νότιας παρειάς της λεωφόρου Το πρώτο κτίσμα που κατασκευάσθηκε στη θέση αυτή ήταν ενετικό. Οι Ενετοί την έβδομη δεκαετία του 16ου αι. κατασκεύασαν τους στρατώνες του Αγίου Γεωργίου, που είχαν δυνατότητα στέγασης 700 στρατιωτών. Το κτήριο, μετά από τις προσθήκες που έγιναν σε αυτό τον 17ο αι. έφτασε να έχει μήκος 261 μ., διέθετε 200 δωμάτια και είχε ένα μεγάλο επίμηκες στεγασμένο προστώ κατά μήκος της βόρειας πλευράς του. Μετά την πτώση του Χάνδακα στους Τούρκους οι ενετικοί στρατώνες χρησιμοποιήθηκαν από τους νέους κατακτητές. Καταστράφηκαν όμως κατά τον μεγάλο σεισμό του 1856. Στην ίδια θέση οι Τούρκοι αποφάσισαν να κατασκευάσουν νέους στρατώνες. Τα σχέδια εκπονήθηκαν από τον ..., στον οποίο οφείλεται ο σχεδιασμός και άλλων λαμπρών κτιρίων της πόλης, με κορυφαία ανάμεσά τους τον μητροπολιτικό ναό του Αγίου Μηνά και το Βεζίρ Τζαμί, τον σημερινό ναό του Αγίου Τίτου. Ο θεμέλιος λίθος των νέων στρατώνων τέθηκε το 1883. Το κτήριο, που ήταν γνωστό με την τούρκικη ονομασία "κισλάδες", ήταν διώροφο, επίμηκες και ενιαίο. Στεγαζόταν με ξύλινη κεραμοσκεπή στέγη. Στον μέσο της βόρειας όψης του εντοιχίστηκε το περίφημο μαρμάρινο αναγεννησιακό θύρωμα ενός παρεκκλησίου του καθολικού της ενετικής μονής του Αγίου Φραγκίσκου. Το θύρωμα αυτό, δώρο του Κρητός ... Ε' προς τη μονή τη δεύτερη δεκαετία του 15ου αι. αφαιρέθηκε από την αρχική του θέση και τοποθετήθηκε στη νέα όταν άρχισαν να κτίζονται οι τούρκικοι στρατώνες. Αυτό έγινε κατά τη διάρκεια του σεισμού του 1856. Μετά την αυτονομία και την αποχώρηση του τουρκικού στρατού, στους παλαιούς στρατώνες στεγάσθηκε το "Γυμνάσιον ..." ενώ αργότερα, το 1921, στεγάστηκε και το δεύτερο γυμνάσιο της πόλης. Στα τέλη της δεκαετίας του 1920, με σχέδια του αρχιτέκτονα Δημήτρη Κυριακού, το τούρκικο κτήριο υφίσταται εκτεταμένες τροποποιήσεις ώστε να λειτουργήσει ως σύγχρονο διοικητήριο. Έτσι το ενιαίο κτίσμα χωρίζεται σε τρία επιμέρους τμήματα, ανάμεσα στα οποία δημιουργούνται

Αριθμός απόφασης: 97/2023

ευρείες υπαίθριες διαβάσεις. Τα ξύλινα πατώματα και η ξύλινη στέγη αντικαθίστανται με πλάκες από οπλισμένο σκυρόδεμα και οι όψεις του μορφολογούνται σύμφωνα με τις επιταγές του κλασικισμού» (Συντάκτης κειμένου: κα ..., αρχιτέκτων – αρχαιολόγος, δημοσιευμένο στον ιστότοπο <https://www.incrediblecrete.gr/place/prefecture-of-heraklion/>) - Οι κοινόχρηστοι χώροι στο Παραλιακό Μέτωπο του Δήμου ... από παλιά ... έως τον ..., τις εργασίες επί των οποίων επικαλείται η δεύτερη σε σειρά μειοδοσίας ... ΑΤΕΕ (το πρώτο από τα τέσσερα δηλωθέντα στο ΕΕΕΣ έργα της) δεν αποτελούν ούτε μνημείο, ήτοι έργο προ του 1830 ανεξαρτήτως κήρυξής του ως τέτοιου, ούτε κηρυγμένο μνημείο, ούτε περιλαμβάνονται στον ως άνω κατάλογο του ΥΠΠΟ κηρυγμένων μνημείων προ του 1830. - Το κτηριακό συγκρότημα Μουσείου του Αρχαιολογικού Χώρου .., το δεύτερο από τα τέσσερα αναφερόμενα από τη ... έργα στο ΕΕΕΣ της, δεν περιλαμβάνεται στον κατάλογο κηρυγμένων μνημείων και δεν αποτελεί καν τέτοιο μνημείο (έστω μη κηρυγμένο) εκ του χρόνου ανέγερσής του μετά το 1830 (και συγκεκριμένα ανεγέρθηκε από το 2014 έως το 2018, στα πλαίσια της επικαλούμενης από την εταιρεία αυτή σύμβασης).... Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι, ενώ η επίκληση εμπειρίας εκτέλεσης οικοδομικών εργασιών σε Μνημείο, προϋποθέτει ΚΑΤΑ ΡΗΤΟ ΟΡΟ ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ, τον επίσημο χαρακτηρισμό του ως τέτοιου μνημείου, ο οποίος αποδεικνύεται από την καταγραφή του στον ανωτέρω αναφερόμενο διαρκή κατάλογο, κανείς από τους δύο πρώτους σε σειρά μειοδοσίας υποψηφίους δεν έχει επικαλεστεί εκτέλεση εργασιών σε τέτοιο κηρυγμένο μνημείο....»

13. Επειδή η αναθέτουσα αρχή, επικαλούμενη ιδίως το άρθρο 6 του ν.3028/2002 «Για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς» και του ν. 4858/19-11-2021 «Κύρωση κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς» και τους όρους 24.2, 23.6, 22.Δ.3 της διακήρυξης αναφέρει στις απόψεις της α) ότι το επίμαχο έργο αφορά στην εκτέλεση αναστηλωτικών εργασιών επί αρχαίου ακινήτου μνημείου που προστατεύεται από τις ανωτέρω διατάξεις(των αρχαιολογικών νόμων), β) ότι αρχαία ακίνητα μνημεία είναι αυτά που χρονολογούνται έως το 1830 γ) ότι η προστασία των μνημείων και των χώρων, που χρονολογούνται μέχρι το 1830, είναι αυτόματη,

Αριθμός απόφασης: 97/2023

χωρίς να απαιτείται η δημοσίευση διοικητικής πράξης στο ΦΕΚ γ) ότι η απαίτηση της διακήρυξης για προσκόμιση συγκεκριμένων εγγράφων για την απόδειξη της τεχνικής ικανότητας-εμπειρίας κρίθηκε απαραίτητη για να διασφαλιστεί η χρονολογική κατάταξη των αναφερομένων στο ΕΕΕΣ μνημείων και ότι στο παρόν στάδιο της διαδικασίας, που αφορά στην αποδοχή των δικαιολογητικών συμμετοχής, τα στοιχεία που προσκομίστηκαν ορθά κρίθηκαν πλήρη.

14. Επειδή η πρώτη παρεμβαίνουσα, προσωρινή ανάδοχος, προσκομίζοντας μετ' επικλήσεως έγγραφα και επικαλούμενη τους όρους 11.3, 22.Δ.3, 23.1, 23.2, 23.6 της διακήρυξης, τα άρθρα 18 παρ. 1, 75 παρ. 4, 5, 79, 80, το Μέρος ΙΙ του Παραρτήματος ΧΙΙ του Προσαρτήματος Α' παρ. α) περ. ι) του ν. 4412/2016, τα άρθ. 2, 4, 6 του ν. 4858/2021 με τον οποίο κωδικοποιήθηκε ο ν. 3028/2022, το άρθ. 18 του ΠΔ 4/2018, τον Διαρκή Κατάλογο των Αρχαιολογικών Χώρων και Μνημείων της Ελλάδος και το Αρχαιολογικό Κτηματολόγιο, αναφέρει ι) ότι ορθά κρίθηκε στο παρόν στάδιο της διαδικασίας το υποβληθέν ΕΕΕΣ της, όπου δηλώθηκε το αμφισβητούμενο έργο της για την απόδειξη στο παρόν στάδιο του διαγωνισμού της τεχνικής της ικανότητας, ιι) ότι, εν όψει της συμμετοχής της στον διαγωνισμό, είχε ήδη ζητήσει και λάβει σχετικό αποδεικτικό έγγραφο από την ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ... ως αρμόδια υπηρεσία, το οποίο προσκομίζει και επικαλείται, όπου η Εφορεία πιστοποιεί ότι το αμφισβητούμενο κτίριο (Ηγουμενείο της ... του Δήμου ...) αποτελεί μνημείο της αρμοδιότητας της Εφορείας Αρχαιοτήτων ... και ότι οι εργασίες που εκτέλεσε επιτυχώς η πρώτη παρεμβαίνουσα εκτελέστηκαν υπό την επίβλεψη της Εφορείας αυτής, ιιι) ότι εν όψει της προσφυγής ζήτησε και έλαβε σχετικό αποδεικτικό έγγραφο από την ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ... ΤΜΗΜΑ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ & ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ & ΜΟΥΣΕΙΩΝ ως αρμόδια υπηρεσία, το οποίο προσκομίζει και επικαλείται, όπου η Εφορεία πιστοποιεί ότι η αμφισβητούμενη Μονή ... ανάγεται στην εποχή της ενετοκρατίας, ότι «*Η Μονή δεν είναι κηρυγμένη, σύμφωνα με τις διατάξεις των προγενέστερων του 2002 αρχαιολογικών νόμων. Η κήρυξη της δεν προβλέπεται πλέον, καθώς σύμφωνα με τα άρθρα 2βα και 6.1 του Ν. 4858/19-11-2021 (ΦΕΚ220/τ. Α'/19-11-2021) «Κύρωση Κώδικα νομοθεσίας για την Προστασία των Αρχαιοτήτων*

Αριθμός απόφασης: 97/2023

και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς», ακίνητα που χρονολογούνται έως το 1830μ.Χ. είναι αυτοδίκαια αρχαία μνημεία, και προστατεύονται χωρίς να απαιτείται η έκδοση οποιασδήποτε διοικητικής πράξης. Στον διαρκή κατάλογο των κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων της Ελλάδος (listedmonuments.culture.gr) περιλαμβάνονται μόνο τα χαρακτηρισμένα με τις διατάξεις της αρχαιολογικής νομοθεσίας που ίσχυε έως την έκδοση του Ν.3828/2002 μνημεία. Επίσης δεν σημειώνεται, επί του παρόντος στο Αρχαιολογικό Κτηματολόγιο της Δ/σης Αρχείου Μνημείων, καθώς η ενημέρωση των στοιχείων του είναι σε καθεστώς διαρκή εμπλουτισμού με νέες εγγραφές, λόγω του ευρέως πλέον φάσματος των αυτοδίκαια αρχαίων μνημείων. Ως προς το Ηγουμενείο της Μονής, αυτό έχει ενσωματώσει στην κατασκευή του τμήμα του όμορο βενετσιάνικου πύργου και του περιβόλου της Μονής και συνεπώς αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του αρχαίου μνημείου. Για τους λόγους αυτούς, η μελέτη αποκατάστασης του εξετάστηκε από την 13η ΕΒΑ, συζητήθηκε στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο και η εγκριτική Απόφαση εκδόθηκε από τη Δ/ση Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων με πρόβλεψη ειδικών όρων για την εκτέλεση των εργασιών στα συγκεκριμένα σημεία και αυτές έγιναν υπό την επίβλεψη της Εφορείας», iv) περαιτέρω η πρώτη παρεμβαίνουσα, σχετικά με την φύση του αμφισβητούμενου έργου, προσκομίζει και επικαλείται την «.. με αριθ. 6663/ΥΠΠΟΑ/5-5-2021 Απόφαση του ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ, ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ, Δ/ΝΣΗ: ΒΥΖ/ΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΥΖ/ΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ, ΤΜΗΜΑ ΒΥΖ/ΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΥΖ/ΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ, ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ, δυνάμει της οποίας και αφού λήφθηκαν υπόψη, μεταξύ άλλων, το π.δ. 4/2018 ΦΕΚ 7/Α/22-1-2018 «Οργανισμός Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού», ο Ν. 3028/2002 (ΦΕΚ 153/Α΄/28.6.2002) «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» και η ομόφωνη γνωμοδότηση του Κεντρικού Αρχαιολογικού Συμβουλίου (Κ.Α.Σ.), η Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού κ. Λίνα Μενδώνη, αποφάσισε: «Την έγκριση υλοποίησης του προτεινόμενου έργου στο ΕΣΠΑ 2014-2020 «Αποκατάσταση Ηγουμενείου και περιήγηση στην vr (virtual reality) έκθεση κειμηλίων, παλαιού τύπων και ιστορικών αποτυπωμάτων της Μονής ...», με φορέα υλοποίησης το

Αριθμός απόφασης: 97/2023

Πολιτιστικό Κέντρο – Επικοινωνιακό και Μορφωτικό Ίδρυμα ..., σύμφωνα με το άρθρο 10 του Ν. 3028/2002, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει» (βλ. σχετικό: 3.ΣΧΕΤΙΚΟ_3, ΑΠΟΦΑΣΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ.pdf)...», και ν) Η παρεμβαίνουσα υποστηρίζει ότι από τα παραπάνω έγγραφα σαφώς προκύπτει ότι το Ηγουμενείο της Μονής ... εφ' ού εκτέλεσε εργασίες «... αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του αρχαίου μνημείου, αφού έχει ενσωματώσει στην κατασκευή του τμήμα του όμορου βενετσιάνικου πύργου και του περιβόλου της Μονής. Οι εργασίες αποκατάστασης του Ηγουμενείου της Μονής ... ανήκαν στις αρμοδιότητες ελέγχου, εποπτείας και παρακολούθησης της Διεύθυνσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού και για την έγκριση της εκτέλεσης του συγκεκριμένου έργου εκδόθηκε η ως άνω με Α.Π.: .../ΥΠΠΟΑ/05.05.2021 Απόφαση από τη Διεύθυνση αυτή, ως καθ' ύλην αρμόδια Υπηρεσία, σύμφωνα με το ΠΔ 4/2018, για την εκτέλεση έργων σε Βυζαντινά και Μεταβυζαντινά Μνημεία, που χρονολογούνται προ του 1830.. το ως άνω επικαλούμενο από την Ένωσή μας έργο «ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΗΓΟΥΜΕΝΕΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ ΣΤΗΝ VR (VIRTUALREALITY) ΕΚΘΕΣΗ ΚΕΙΜΗΛΙΩΝ ΠΑΛΑΙΤΥΠΩΝ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΜΟΝΗΣ» εντάσσεται στην κατηγορία των έργων εκτέλεσης εργασιών σε Βυζαντινά – Μεταβυζαντινά Μνημεία (προ του 1830), είναι αντίστοιχο και συναφές με το υπό ανάθεση έργο του κρινόμενου Διαγωνισμού και συνακόλουθα η διαγωνιζόμενη Ένωσή μας με την επωνυμία «...» διαθέτει την απαιτούμενη εμπειρία, τεχνογνωσία και το ανθρώπινο δυναμικό για την άρτια και σύμφωνα με τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που επιτάσσουν τα έγγραφα του Διαγωνισμού.... η προσφεύγουσα εταιρεία με τον μοναδικό λόγο της κρινόμενης προσφυγής της, επιχειρεί εντελώς εσφαλμένα, αυθαίρετα, αποσπασματικά και παρελκυστικά, να παρουσιάσει ως δήθεν ρητό όρο της Διακήρυξης την εκτέλεση έργου «ΕΠΙ ΚΗΡΥΓΜΕΝΟΥ ΜΝΗΜΕΙΟΥ», στοιχείο το οποίο ουδόλως προκύπτει από την διατύπωση του συγκεκριμένου άρθρου 22.Δ3 της Διακήρυξης, αλλά και από κανέναν άλλο όρο αυτής. Όπως αναφέραμε και ανωτέρω, σύμφωνα με τα άρθρα 2βα και 6.1 του Ν. 4858/19-11-2021 (ΦΕΚ220/τ. Α'19-11-2021) «Κύρωση Κώδικα νομοθεσίας για την Προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς», ακίνητα που χρονολογούνται έως το 1830

Αριθμός απόφασης: 97/2023

είναι αυτοδίκαια αρχαία μνημεία, και προστατεύονται χωρίς να απαιτείται η έκδοση οποιασδήποτε διοικητικής πράξης για την κήρυξη αυτών ως μνημείων, σύμφωνα και με την ξεκάθαρη διευκρίνιση της Εφορείας Αρχαιοτήτων ... με την ως άνω έγγραφη απάντηση παροχής πληροφοριών. 3) Επίσης, εντελώς λανθασμένα εκλαμβάνει και επιχειρεί να παρουσιάσει η προσφεύγουσα εταιρεία ως δήθεν ρητή απαίτηση του άρθρου 22.Δ3 της Διακήρυξης τον χαρακτηρισμό των κτιρίων, στα οποία αναφέρονται τα επικαλούμενα από τους διαγωνιζόμενους συναφή έργα, ως διατηρητέων με σχετική δημοσίευση σε ΦΕΚ και στον διαρκή κατάλογο των Αρχαιολογικών Χώρων και Μνημείων της Ελλάδος της Διεύθυνσης Εθνικού Αρχείου Μνημείων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, χαρακτηρισμός ο οποίος αφορά μόνο τα νεότερα μνημεία, τα οποία είναι μεταγενέστερα του 1830 και όχι τα αρχαία ακίνητα μνημεία, τα οποία χρονολογούνται προ του 1830, σύμφωνα με τις ως άνω διατάξεις του Ν. 4858/2021.... 4) Προς επίρρωση όλων των ανωτέρω επισημαίνουμε ότι το αρχαίο ακίνητο μνημείο, η συντήρηση και αποκατάσταση του οποίου αποτελεί το αντικείμενο του έργου του κρινόμενου Διαγωνισμού, ήτοι ο Ιερός Ναός Δήμου, ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΚΗΡΥΧΘΕΙ και ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΚΑΤΑΧΩΡΗΘΕΙ στον διαρκή κατάλογο των Αρχαιολογικών Χώρων και Μνημείων της Διεύθυνσης Εθνικού Αρχείου Μνημείων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού (ο οποίος, όπως αναφέραμε ήδη ανωτέρω έχει καταργηθεί από το έτος 2012 και έχει αντικατασταθεί από το Αρχαιολογικό Κτηματολόγιο), αλλά όπως και το Ηγουμενείο της Μονής ... αποτελεί αυτοδίκαια αρχαίο ακίνητο μνημείο και προστατεύεται χωρίς να απαιτείται η έκδοση οποιασδήποτε διοικητικής πράξης για την κήρυξη αυτού ως μνημείου, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4858/2021. Προσκομίζουμε και επικαλούμαστε ενώπιον της Αρχής σας το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΚΑΙ ΜΝΗΜΕΙΑ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ..., το οποίο αποτελεί απόσπασμα από τον ήδη κατηργημένο και επικαιροποιημένο τον Φεβρουάριο 2012 Κατάλογο των Αρχαιολογικών Χώρων και Μνημείων της Διεύθυνσης Εθνικού Αρχείου Μνημείων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, στο οποίο δεν υπάρχει καμία καταχώριση για Ιερός Ναός (βλ. σχετικό: 4.ΣΧΕΤΙΚΟ_4, ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: ΑΡΧ/ΚΟΙ ΧΩΡΟΙ & ΜΝΗΜΕΙΑ ΠΕΡΙΦ.....pdf)....»

Αριθμός απόφασης: 97/2023

15. Επειδή η δεύτερη παρεμβαίνουσα, επικαλούμενη τους όρους 22.Δ 3, 23.6 της διακήρυξης, ισχυρίζεται ότι ορθά δήλωσε στο ΕΕΕΣ της τα αμφισβητούμενα έργα και ότι δεν ευσταθούν οι ισχυρισμοί της προσφυγής διότι «... Τα έργα: «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΥΓΡΟΜΟΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΚΤΙΡΙΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ..., ΠΛ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ» και «ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗ ΧΡΩΜΑΤΙΣΜΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΟΥΦΩΜΑΤΩΝ ΚΤΙΡΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΛ. ...», εκτελέστηκαν στο παλαιό κτίριο της έδρας της Περιφέρειας ..., χτισμένο μετά το έτος 1830, το οποίο με την ΔΙΛΑΠ/Γ/931/15502 της ..- ..-1987 Απόφαση Υπουργού Πολιτισμού, δημοσιευμένη στο ΦΕΚ 313/Β/22-6-1987, χαρακτηρίστηκε ως ιστορικό διατηρητέο μνημείο (κτηριακό συγκρότημα, όπου στεγάζονται η Νομαρχία, τα δικαστήρια, το Α΄ Δημόσιο Ταμείο και άλλες Δημόσιες υπηρεσίες του ..., στη ...). Περιλαμβάνεται δε στον Διαρκή κατάλογο κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων της Ελλάδος, αναφέρεται δε σε αυτόν με τύπο κήρυξης: ως αρχαίο μνημείο, νεώτερο μνημείο, ... στο μνημείο αυτό των παλαιών στρατιωτικών εγκαταστάσεων, συναντούμε και στοιχεία παλαιότερα του έτους 1830. - Το έργο «Εργασίες - Κατασκευές - Προσαρμογές Κοινοχρήστων Χωρών στο Παραλιακό Μέτωπο του Δήμου ... από ... έως ...» εκτελέστηκε επί των Ενετικών τειχών (τα οποία κατασκευάζονταν από το 1462 έως το 1669) από την ... έως τον ... υπό την εποπτεία και τις οδηγίες της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας - Τα Ενετικά τείχη με το Π.Δ. της 8-6-1931, ΦΕΚ Μ59/Α/13-6-1931, κηρύχθηκαν ιστορικά διατηρητέα μνημεία. Περιλαμβάνονται στον Διαρκή κατάλογο κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων της Ελλάδος, αναφέρονται σε αυτόν με τύπο κήρυξης: ως αρχαίο μνημείο, ότι ανήκουν στο είδος: Αμυντικά Συγκροτήματα, και εντάσσονται σε αυτά της χρονικής περιόδου: Βυζαντινή/Μεταβυζαντινή, Ενετοκρατία. - Το έργο «ΚΤΗΡΙΑΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ ...», κατασκευάστηκε από την εταιρεία μας, και αποτελεί ένα πρότυπο έργο ως το μοναδικό κτίριο μουσείου στην ... που βρίσκεται εντός αρχαιολογικού χώρου, εντός δηλαδή Μνημείου με ταυτότητα αυτήν του “αρχαιολογικού χώρου” (κηρύξεις αρχαιολογικού χώρου – ιστορικού τόπου: ΦΕΚ 473/Β/17-12-1962, ΦΕΚ 168/Β/9-3-1967, ΦΕΚ 1242/Β/16-10-1973, ΦΕΚ 251/ΑΑΠ/30-09-2011).

Αριθμός απόφασης: 97/2023

Θεωρήσαμε ότι έπρεπε να συμπεριλάβουμε το παραπάνω έργο ως “μία σύμβαση έργου επί Βυζαντινού ή Μεταβυζαντινού Μνημείου έως το 1830”, όπως αναφέρεται στη Διακήρυξη. Έχουμε την άποψη, ότι ο όρος “σύμβαση έργου επί Μνημείου” που τίθεται στο διαγωνισμό, έχει πιο ευρεία έννοια από αυτήν της εκτέλεσης οικοδομικών εργασιών επί κάποιου κτιριακού και μόνο μνημείου, η οποία συνίσταται στην ικανότητα ενός Αναδόχου να δύναται να προστατεύσει με την εμπειρία του υφιστάμενα Μνημεία (στην προκειμένη περίπτωση Αρχαιολογικό χώρο), είτε εργάζεται επί αυτών είτε πέριξ αυτών. Χωρίς φυσικά να θεωρούμε το νέο κτίριο του μουσείου ως μνημείο, ωστόσο αυτό κατασκευάστηκε ενώ είχε άμεση γεινίαση με χώρους εξαιρετικού αρχαιολογικού ενδιαφέροντος (σύμφωνα με τα σημερινά ανασκαφικά δεδομένα χώροι με ευρήματα γεωμετρικών – αρχαϊκών χρόνων) και υπό την εποπτεία ομάδας αρχαιολόγων, προϊσταμένου του Καθηγητή και Σταμπολίδη...»

16. Επειδή η προσφεύγουσα, προσκομίζοντας μετ’ επικλήσεως έγγραφο και φωτογραφίες, αναφέρει στο Υπόμνημα ότι «.. Το προς δημοπράτηση έργο αφορά στην εκτέλεση αναστηλωτικών εργασιών επί αρχαίου Ακινήτου μνημείου που προστατεύεται από τον Ν. 4858/19-11-2021... Α. ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΟΨΕΩΝ ΤΗΣ ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑΣ ΑΡΧΗΣ... στα μέσα απόδειξης της συνδρομής της αμέσως ανωτέρω τεχνικής ικανότητας περιλαμβάνεται αντίστοιχο έγγραφο της αρμόδιας υπηρεσίας για το χαρακτηρισμό του μνημείου ως Βυζαντινού ή Μεταβυζαντινού έως το 1830. Εκ μόνων των ανωτέρω διατάξεων, συνάγεται ότι, το γεγονός ότι η προστασία των μνημείων και των χώρων που χρονολογούνται μέχρι το 1830 είναι αυτόματη και δεν απαιτείται η δημοσίευση διοικητικής πράξης χαρακτηρισμού τους, ΟΥΔΟΛΩΣ αρκεί, κατά τις άνω διατάξεις που η ίδια η αναθέτουσα αρχή επέλεξε να θέσει ως κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού, για το παραδεκτό της επίκλησης εμπειρίας από οποιονδήποτε εκ της εκτέλεσης εργασιών επί κτηρίου προϋπάρχοντος του 1830, αλλά μη χαρακτηρισμένου δυνάμει ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥ. Και τούτο, διότι, όπως αναπτύξαμε στην προσφυγή μας και δεν αντικρούεται από την αναθέτουσα αρχή, εν προκειμένω μόνη η ιδιότητα του ακινήτου ως μνημείου εκ του χρόνου ανέγερσής του προ του 1830 δεν επαρκεί κατά τη διακήρυξη για την παραδεκτή επίκληση

Αριθμός απόφασης: 97/2023

εμπειρίας εκ της εκτέλεσης εργασιών επ' αυτού, καθώς, ρητό όρο του άνω άρθρου της Διακήρυξης συνιστά η απαίτηση εκτέλεσης έργου ΕΠΙ ΚΗΡΥΓΜΕΝΟΥ ΜΝΗΜΕΙΟΥ, ήτοι μνημείου χαρακτηρισμένου ως τέτοιου με ρητή διοικητική πράξη και όχι επί μνημείου ως εκ της χρονολόγησής του προ του 1830... Οι αποδειχθείσες με την προσφυγή μας πλημμέλειες στην συμμετοχή των δύο συνυποψηφίων μας αποτελούν αντικείμενο προσήκουσας έρευνας και αξιολόγησης και στο παρόν στάδιο της προαπόδειξης του δικαιώματος συμμετοχής ... η Αναθέτουσα Αρχή δύναται μεν οποτεδήποτε να ελέγξει την αλήθεια και ακρίβεια των δηλώσεων των υποψηφίων και να αναζητήσει την απόδειξη όσων προαποδεικτικώς έχουν περιληφθεί στο ΕΕΕΣ εκάστου (άρθρο 79 του ν. 4412/2016), υποχρεούται δε, οποτεδήποτε αποκτήσει πλήρη γνώση των στοιχείων αυτών απόδειξης που τεκμηριώνουν λόγο αποκλεισμού του υποψηφίου, να προχωρήσει άμεσα στην έκδοση σχετικής απόφασής της αποκλεισμού του. ... Σε ό,τι δε αφορά τον όψιμο ισχυρισμό της αναθέτουσας αρχής ότι η απαίτηση της ίδιας για προσκόμιση αντίστοιχου εγγράφου της αρμόδιας υπηρεσίας ΓΙΑ το χαρακτηρισμό του μνημείου ως Βυζαντινού ή Μεταβυζαντινού έως το 1830, αίφνης είναι απαίτηση για προσκόμιση ενός οποιουδήποτε εγγράφου, όχι χαρακτηρισμού, αλλά χρονολογικής μόνο κατάταξης των μνημείων, απορρίπτεται ως προδήλως αυθαίρετη και αντίθετη με ρητή διάταξη- όρο της διακήρυξης: το ως άνω άρθρο αυτής απαιτεί ρητώς έγγραφο ΓΙΑ ΤΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟ του μνημείου ως Βυζαντινού ή Μεταβυζαντινού έως το 1830... αν η εταιρεία μας γνώριζε ότι η διακήρυξη δεν απαιτεί, παρότι το αναφέρει ρητώς, χαρακτηρισμό του μνημείου επί του οποίου εκτελέστηκαν οι παρόμοιες εργασίες ως βυζαντινού ή μεταβυζαντινού έως το 1830 και ότι αρκείται σε εκτέλεση εργασιών επί ενός τέτοιου μνημείου βάσει μιας οποιασδήποτε διοικητικής πράξης χρονολογικής κατάταξης (αλλά όχι χαρακτηρισμού του) στην περίοδο αυτή, τότε θα είχε πλήρη και σαφή γνώση του (έτερου και εντελώς διαφορετικού) εύρους των πιθανών υποψηφίων να υποβάλλουν προσφορά και θα είχε υποβάλλει διαφορετική προσφορά. Β. ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ «...»... οι εργασίες που μνημονεύονται στην με αρ. πρωτ. 426468/7.9.2022 βεβαίωση της Προϊσταμένης της ΕΦΑ ...,... αποτελούν εργασίες εκτελεσθείσες δυνάμει συμβάσεων που δεν έχουν δηλωθεί στο ΕΕΕΣ

Αριθμός απόφασης: 97/2023

των μελών της ένωσης και δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη. Κατά τα λοιπά, στην εν λόγω βεβαίωση, το μόνο που περιλαμβάνεται είναι η δήλωση εκτέλεσης της άνω σύμβασης και ο συνολικός προϋπολογισμός της, χωρίς διάκριση ανάμεσα στις εργασίες αποκατάστασης Ηγουμενείου (διότι υπενθυμίζεται ότι συναφές δεν είναι κάθε αντικείμενο σε μνημείο, αλλά μόνο οικοδομικές εργασίες σε μνημείο, και η εν λόγω σύμβαση συνολικού προϋπολογισμού άνω του απαιτούμενου από τη διακήρυξη ορίου περιέχει και εργασίες περιήγησης στην VR (VirtualReality) έκθεση κειμηλίων παλαιούτων και ιστορικών αποτυπωμάτων της Μονής ..., η αξία των οποίων ουδόλως προκύπτει, ώστε, αφαιρούμενη από τη συνολική αξία του έργου, να προκύψει, σε κάθε περίπτωση, η αξία των εργασιών αποκατάστασης του Ηγουμενείου)... Το γεγονός άλλωστε αυτό, ότι το Ηγουμενείο της Μονής δεν κατασκευάστηκε μαζί με τη Μονή, αλλά πολύ μεταγενέστερα και δη εκτός του χρόνου της απαιτούμενης από τη διακήρυξη περιόδου, δηλαδή μετά το 1830, προκύπτει ευθέως από το συνημμένο με αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΑ/ΓΔΑΠΚ/ΕΦΑΗΡΑ/519666/367449/12193/26.10.2020 έγγραφο της Προϊσταμένης της ΕΦΑ ..., όπου προσδιορίζεται ως χρόνος κατασκευής του Ηγουμενείου τα τέλη του 19ου- αρχές του 20ου αιώνα... Στο τρίτο έγγραφο της ένωσης, την με αρ. .../5.5.2021 απόφαση της Υπουργού Πολιτισμού, αφενός δεν αναφέρεται ουδέν διαφορετικό ή πλέον σε σχέση με τον χαρακτηρισμό του ίδιου του Ηγουμενείου ως μνημείου Βυζαντινού ή Μεταβυζαντινού έως το 1830, παρά μόνο ότι για τις εργασίες αποκατάστασής του θα απαιτηθεί συνεργασία και εποπτεία της ΕΦΑ ..., προφανώς ως εκτελούμενων σε κτίσμα εντός του αρχαιολογικού χώρου και εποπτεία ως, οι ίδιες, ως εκτελούμενες επί τέτοιου μνημείου.... Γ. ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ... ΑΤΕΕ Η εν λόγω εταιρεία κατ' αρχάς συνομολογεί το ότι το τέταρτο επικαλούμενο εκ μέρους της έργο, ήτοι το κτηριακό συγκρότημα Μουσείου Αρχαιολογικού Χώρου ..., συνολικού προϋπολογισμού 6.953.095,77 € δεν αποτελεί το ίδιο μνημείο, ούτε κηρυγμένο ούτε μη, αλλά σύγχρονο... Το έτερο κτήριο, εκείνο της έδρας της Περιφέρειας, με το οποίο συνδέονται δύο από τα τέσσερα επικαλούμενα εκ μέρους της εταιρείας ... έργα, συνολικής αξίας 24.701,41 € και 17.500 €, ομοίως συνομολογείται ότι αποτελεί «...παλαιό κτίριο της έδρας της Περιφέρειας, χτισμένο μετά το έτος 1830...»... Τέλος, το τελευταίο

Αριθμός απόφασης: 97/2023

επικαλούμενο από την παρεμβαίνουσα έργο των κοινόχρηστων χώρων στο Παραλιακό Μέτωπο του Δήμου ... από ... έως τον ..., συνολικής αξίας 333.715,88 €, δεν αποτελεί ούτε μνημείο, ήτοι έργο προ του 1830 ανεξαρτήτως κήρυξης του ως τέτοιου, ούτε κηρυγμένο μνημείο, ούτε περιλαμβάνεται στον ως άνω κατάλογο του ΥΠΠΟ κηρυγμένων μνημείων προ του 1830. Τούτο συνομολογείται ομοίως από την παρεμβαίνουσα, αφού αυτή επικαλείται μεν την κήρυξη των Ενετικών Τειχών ως ιστορικών μνημείων με το πδ της 8.6.1931 (ΦΕΚ Α 59/13.6.1931), παραγνωρίζει όμως ότι ο ίδιος ο κατάλογος κηρυχθέντων μνημείων του ΥΠΠΟ στον οποίο παραπέμπει και ο οποίος τελικά αποτελεί πλήρες αποδεικτικό μέσο, ενσωματώνει και μια άλλη πράξη, την με αριθμό ΑΡΧ/Β1/Φ38/52868/1318/1981 απόφαση Υπουργού Πολιτισμού και Επιστημών με την οποία αποφασίστηκε: Να αποχαρακτηρισθούν οι εξωτερικοί προμαχώνες του περιβόλου των Ενετικών Τειχών ... οι οποίοι είχαν κηρυχθεί με το ΒΔ 6.6.31 (ΦΕΚ 159/Α/13.6.31) σαν ιστορικό διατηρητέο μνημείο, διότι η αρχική μορφή τους έχει εξ ολοκλήρου σχεδόν καταστραφεί και δεν απομένει παρά το περίγραμμά τους. Συνεπώς, το εκτελεσθέν από την παρεμβαίνουσα έργο των κοινόχρηστων χώρων στο Παραλιακό Μέτωπο του Δήμου από ... έως τον ..., ακόμα κι αν συνδεόταν όντως με τα Ενετικά Τείχη, περίπτωση ουδόλως αποδεικνυόμενη από οποιοδήποτε έγγραφο, δημόσιο ή ιδιωτικό, σε κάθε περίπτωση αποτελεί έργο σε ΑΠΟΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΕΝΟ ήδη από το 1981 μνημείο λόγω της εξ ολοκλήρου καταστροφής του, ως τεκμηριώνεται από την αμέσως ανωτέρω διοικητική πράξη..»

17. Επειδή, ο όλος μηχανισμός υποβολής και ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής διέπεται από την αρχή της τυπικότητας, δηλαδή της διαφανούς και αυστηρής διαδικασίας του διαγωνισμού, κατά την οποία η νομιμότητα συμμετοχής προϋποθέτει την εκπλήρωση τυπικών προϋποθέσεων. Άλλωστε, οι απαραίτητες ικανότητες των υποψηφίων αποδεικνύονται με την προσκόμιση δικαιολογητικών που ορίζονται από την εκάστοτε αναθέτουσα αρχή (βλ. Ελ. Συν. VI Τμήμα, Αποφ. 24995, 1949/2009. Πρ. 115, 10/2008, 222/2005, Ζ΄ Κλιμάκιο, Πρ. 116/2012, 1177/2009, Δημήτριος Ι. Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, Β΄ έκδοση, Σάκκουλας, 2017, σελ. 195-197). Επειδή, το ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ παρέχει προαπόδειξη προς τον

Αριθμός απόφασης: 97/2023

σκοπό της επιτάχυνσης των διαγωνιστικών διαδικασιών και ελάφρυνσης των διαγωνιζομένων από την υποχρέωση προσκόμισης πολυάριθμων πιστοποιητικών και εγγράφων ως προς τα κριτήρια αποκλεισμού και επιλογής (βλ. άρθ. 79 ν. 4412/2016, Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2016/7 της 5-1-2016, ΚΟ 23, 15 ΕΑΑΔΗΣΥ, όροι 3.2, 23 β) 23.2, 24 της διακήρυξης σκέψη 6). Το εκ του νόμου και της διακήρυξης σύστημα της προαπόδειξης των κριτηρίων επιλογής με την υποβολή του ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ ενέχει, προϋποθέτει και ερείδεται επί μιας καταρχήν εμπιστοσύνης ως προς τον προσφέροντα οικονομικό φορέα και στα δηλούμενα από αυτόν, τα οποία θα ελεγχθούν επισταμένως κατά το στάδιο αξιολόγησης δικαιολογητικών κατακύρωσης πριν την οριστικοποίηση της ανακήρυξής του ως αναδόχου (άρθ. 103 του ν. 4412 και όρος 4.2 της διακήρυξης). Όσον αφορά τα δηλούμενα από τους διαγωνιζόμενους στα υποβαλλόμενα ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ τους, τούτα αποδεικνύονται κατά το στάδιο των δικαιολογητικών κατακύρωσης με την προσκόμιση των αποδεικτικών μέσων που προβλέπονται στην διακήρυξη, οπότε και ελέγχονται επισταμένως κατ' άρθρο 103 του ν. 4412/2016, και τον όρο 4.2 της διακήρυξης, πλην της περίπτωσης ενεργοποίησης της δυνατότητας της παρ. 5 του άρθρου 79 του ίδιου νόμου, όταν δηλαδή η αναθέτουσα αρχή απαιτήσει την προσκόμιση των αποδεικτικών στοιχείων σε προγενέστερο στάδιο της διαδικασίας με σκοπό να αποφευχθεί η περίπτωση ανάδειξης οικονομικών φορέων ως προσωρινών αναδόχων, οι οποίοι αργότερα αποδεικνύονται «ανίκανοι» να υποβάλουν τα σχετικά δικαιολογητικά στο στάδιο κατακύρωσης (βλ. αιτιολογική σκέψη 84 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ). Εν προκειμένω, πάντως, ούτε έλαβε χώρα η διαδικασία του άρθ. 79 παρ. 5 του ν. 4412/2016, ούτε η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι πλημμελώς η αναθέτουσα αρχή δεν εφάρμοσε την εν λόγω διάταξη. Περαιτέρω, η καταρχήν εμπιστοσύνη στα δηλούμενα στο ΕΕΕΣ από τους διαγωνιζόμενους, δεν μπορεί να αποκλείσει τον έλεγχο της αληθείας των δηλουμένων από την αναθέτουσα αρχή, στην περίπτωση που είτε ο οικονομικός φορέας προσκομίζει έγγραφα και δικαιολογητικά προς απόδειξή τους, καίτοι δεν υποχρεούται, είτε αμφισβητείται η αλήθεια των δηλουμένων στο ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ με επίκληση συγκεκριμένων λόγων και αποδείξεων της αναλήθειας από έτερο διαγωνιζόμενο. Σε αντίθετη περίπτωση, θα καθίστατο δυνατή η συμμετοχή στα περαιτέρω στάδια της

Αριθμός απόφασης: 97/2023

διαγωνιστικής διαδικασίας έως και την προσωρινή κατακύρωση σε οικονομικούς φορείς που δηλώνουν ανακριβή ή ψευδή στοιχεία, θα παραβιάζονταν οι αρχές της ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας μεταξύ των διαγωνιζομένων με την εν τοις πράγμασι εξίσωση φορέων που δηλώνουν αληθώς και φορέων που δηλώνουν αναληθώς ότι πληρούν ρητούς όρους της διακήρυξης, εις βάρος της οικονομίας της διαγωνιστικής διαδικασίας. Συνεπώς, η έλεγχος της αληθείας, και το μαχητό τεκμήριο της ακρίβειας και αλήθειας των δηλώσεων στο ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ, δεν μπορεί -παρά μόνον υπό προϋποθέσεις- να κατισχύσει - των ρητών και σαφών όρων της διακήρυξης και του νόμου περί της κατά στάδια εξέλιξης της διαγωνιστικής διαδικασίας, και της σχετικής ad hoc παγίας νομολογίας ότι ο διαγωνιζόμενος δεν αποκλείεται του διαγωνισμού επειδή δεν προσκόμισε ή προσκόμισε έγγραφα με διαφορετικό περιεχόμενο από όσα απαιτούνται στο συγκεκριμένο στάδιο του διαγωνισμού, ενώ συγχρόνως η ακρίβεια των δηλώσεων στο ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ ελέγχεται μόνο κατά το μεταγενέστερο στάδιο ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης. Συνεπώς μόνον έλεγχος αληθείας χωρεί και μόνον στις περιπτώσεις όπου από τυχόν προσκομιζόμενο έγγραφο κατά το στάδιο της προαπόδειξης δηλαδή κατά την υποβολή της προσφοράς, ή/και από το ίδιο προαποδεικτικώς υποβαλλόμενο ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ ή και από απόδειξη προσκομιζόμενη από έτερο διαγωνιζόμενο, αποδεικνύονται κατά τρόπο τελεσίδικο, αμάχητο, μη δυνάμενο να ανατραπεί μελλοντικά με παραδεκτή προσκόμιση άλλων εγγράφων, οριστικά αμετάκλητα με σαφήνεια και πληρότητα, τυχόν αναληθείς δηλώσεις στο ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ. Εν κατακλείδι, σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο, στο στάδιο αξιολόγησης των δικαιολογητικών συμμετοχής εφαρμόζεται το σύστημα της προκαταρκτικής απόδειξης μέσω του ΕΕΕΣ. Ειδικότερα εν προκειμένω, σύμφωνα με την επίμαχη διακήρυξη: 1) Απαιτείται 22.Δ. 3 *Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα* Οι συμμετέχοντες οικονομικοί φορείς απαιτείται, επί ποινή αποκλεισμού, κατά την τελευταία δεκαετία (10ετία), πριν από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών, να έχουν εκτελέσει επιτυχώς τουλάχιστον μία σύμβαση έργου επί Βυζαντινού ή Μεταβυζαντινού Μνημείου έως το 1830, συνολικού συμβατικού προϋπολογισμού οικοδομικών εργασιών τουλάχιστον 300.000,00 €, πλέον Φ.Π.Α 2) Ως προαπόδειξη πλήρωσης του κριτηρίου

Αριθμός απόφασης: 97/2023

επιλογής της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας του επίμαχου όρου 22.Δ 3, υποβάλλεται ΕΕΕΣ σύμφωνα με τον όρο 23.1, 23.2 α), και iii) Στα αποδεικτικά μέσα του όρου 23.2 β), που υποβάλλονται, ελέγχονται και αξιολογούνται από την αναθέτουσα αρχή κατά το στάδιο των δικαιολογητικών κατακύρωσης, προβλέπεται ρητώς ότι *θα πρέπει να αποδεικνύεται εγγράφως με αντίστοιχο έγγραφο της αρμόδιας υπηρεσίας ο χαρακτηρισμός του μνημείου ως Βυζαντινό ή Μεταβυζαντινό έως του 1830*. Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 4.2 της διακήρυξης, η αναθέτουσα αρχή, με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησης των δικαιολογητικών κατακύρωσης, απορρίπτει την προσφορά του προσωρινού αναδόχου *αν από τα δικαιολογητικά που προσκομίσθηκαν νομίμως και εμπροθέσμως, δεν αποδεικνύονται οι όροι και οι προϋποθέσεις συμμετοχής σύμφωνα με τα άρθρα .. 23 της παρούσας*. Δηλαδή, εν προκειμένω, εάν δεν αποδειχθεί ότι ο προσωρινός ανάδοχος έχει εκτελέσει επιτυχώς κατά την τελευταία δεκαετία (10ετία), πριν από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών, .. τουλάχιστον μία σύμβαση έργου επί Βυζαντινού ή Μεταβυζαντινού Μνημείου έως το 1830, συνολικού συμβατικού προϋπολογισμού οικοδομικών εργασιών τουλάχιστον 300.000,00 €, πλέον Φ.Π.Α. Επειδή, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου και δεν αμφισβητείται, η πρώτη παρεμβαίνουσα υπέβαλε, ως προκαταρκτική απόδειξη πλήρωσης του ποιοτικού κριτηρίου τεχνικής ικανότητας, ΕΕΕΣ του μέλους της προσφέρουσας Ένωσης κ. ..., όπου στο Μέρος IV: Κριτήρια επιλογής, Ενότητα Γ: Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα δήλωσε το εξής προγενέστερο έργο « *Περιγραφή «ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΗΓΟΥΜΕΝΕΙΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΗΓΗΣΗ ΣΤΗΝ VR (VIRTUALREALITY) ΕΚΘΕΣΗ ΚΕΙΜΗΛΙΩΝ ΠΑΛΑΙΤΥΠΩΝ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΩΝ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑΤΩΝ ΤΗΣ» Ποσό 335310.17 EUR Ημερομηνία Έναρξης - Ημερομηνία Λήξης 02.06.2021 - 21.07.2022 Αποδέκτες Πολιτιστικό Κέντρο Επικοινωνιακό και Μορφωτικό Ίδρυμα ...*». Η δεύτερη παρεμβαίνουσα δήλωσε διάφορα έργα εκ των οποίων δύο μόνον πληρούν το κριτήριο των 300.000 ευρώ δηλαδή « *Περιγραφή «Εργασίες - Κατασκευές - Προσαρμογές Κοινοχρήστων Χωρών στο ..., από έως ...» Ποσό 333715.88 EUR Ημερομηνία Έναρξης - Ημερομηνία Λήξης 13.07.2009 - 06.08.2018 Αποδέκτες Δήμος ... Περιγραφή ΚΤΗΡΙΑΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΤΟΥ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ Ποσό*

Αριθμός απόφασης: 97/2023

6953095.77 EUR Ημερομηνία Έναρξης - Ημερομηνία Λήξης 29.03.2012 - 18.02.2014 Αποδέκτες ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ...». Ως αναφέρεται στην δεύτερη παρέμβαση το πρώτο ως άνω έργο «.. εκτελέστηκε επί των Ενετικών τειχών (τα οποία κατασκευάζονταν από το 1462 έως το 1669) από την Πύλη ... έως τον Προμαχώνα, υπό την εποπτεία και τις οδηγίες της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας, και το δεύτερο ως άνω έργο είναι η κατασκευή αρχαιολογικού μουσείου που αναγέρθηκε «.. εντός αρχαιολογικού χώρου, εντός δηλαδή Μνημείου με ταυτότητα αυτήν του “αρχαιολογικού χώρου» και συγκεκριμένα στον αρχαιολογικό χώρο της Η προσφεύγουσα δεν αμφισβητεί την αλήθεια και την ακρίβεια των ανωτέρω δηλώσεων στα ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ, δηλαδή δεν αμφισβητεί ότι οι παρεμβαίνουσες πράγματι εκτέλεσαν τα επίμαχα έργα. Αλλά αντίθετα αμφισβητεί ότι τα επίμαχα έργα πληρούν το τεχνικό κριτήριο περί εκτέλεσης *μίας σύμβασης έργου επί Βυζαντινού ή Μεταβυζαντινού Μνημείου έως το 1830*, ισχυριζόμενη ότι τα εν λόγω μνημεία δεν έχουν κηρυχθεί ως διατηρητέα μνημεία με διοικητική πράξη δημοσιευμένη σε ΦΕΚ, ούτε περιλαμβάνονται στον *Διαρκή κατάλογο κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων και διατηρητέων στην ελληνική επικράτεια του ΥΠΠΟ* (εφεξής ο Κατάλογος). Ωστόσο όμως, ο ισχυρισμός αυτός, ως φέρεται, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος δεδομένου ότι, όπως βάσιμα αναφέρει η πρώτη παρεμβαίνουσα, δεν απαιτείται από την διακήρυξη η κήρυξη των αναφερομένων μνημείων ως διατηρητέων με πράξη δημοσιευμένη ΦΕΚ, ούτε η συμπερίληψη αυτών στον *Κατάλογο*, απορριπτομένων ως αβασίμων των αντίθετων ισχυρισμών της προσφυγής. Επομένως, δεν δύναται παραδεκτά να αμφισβητηθεί η αλήθεια και ακρίβεια των επίμαχων ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ με την εσφαλμένη παραδοχή ότι για τα δηλωθέντα μνημεία δεν έχει εκδοθεί ΦΕΚ περί κήρυξης τους ως διατηρητέων μνημείων ή/και επειδή δεν έχουν συμπεριληφθεί στον *Κατάλογο*, δεδομένου ότι ουδόλως τούτα απαιτούνται από την διακήρυξη. Κατ’ ακολουθίαν, ούτε μπορεί βάσιμα να αμφισβητηθεί η αποδοχή των επίμαχων ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ με τα δηλωθέντα επίμαχα έργα, στο υπό εξέταση παρόν στάδιο της διαδικασίας, δεδομένου ότι τα ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ είναι το μόνο απαιτούμενο προαποδεικτικό έγγραφο πλήρωσης του επίμαχου κριτηρίου τεχνικής ικανότητας, συγχρόνως δε η απόδειξη πλήρωσης του εν λόγω κριτηρίου ρητά σύμφωνα με την

Αριθμός απόφασης: 97/2023

διακήρυξη θα χωρήσει σε μεταγενέστερο στάδιο και δη στο στάδιο ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης, οπότε θα πρέπει να αποδεικνύεται εγγράφως με αντίστοιχο έγγραφο της αρμόδιας υπηρεσίας ο χαρακτηρισμός του μνημείου ως Βυζαντινό ή Μεταβυζαντινό έως του 1830, δηλαδή η αρμόδια προς τούτο Εφορεία Αρχαιοτήτων θα πρέπει να βεβαιώνει εγγράφως ότι το μνημείο, ή τα μνημεία, στα οποία ο ανάδοχος έχει εκτελέσει εργασίες, χρονολογούνται στην βυζαντινή ή την μεταβυζαντινή περίοδο έως και το 1830. Για τον λόγο αυτό, είναι απορριπτέοι όλοι οι ισχυρισμοί της προσφυγής και του υπομνήματος ότι απαιτείται από την διακήρυξη να έχει κηρυχθεί το δηλούμενο μνημείο ως διατηρητέο με ΦΕΚ ή/και να περιλαμβάνεται στον *Κατάλογο*, καθόσον ούτε η προσκόμιση ΦΕΚ απαιτείται ούτε προβλέπεται, ούτε η συμπερίληψη στον *Κατάλογο* απαιτείται, ούτε τούτα προβλέπονται, ως αποδεικτικά στοιχεία της πλήρωσης του ποιοτικού κριτηρίου, σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, προαποδεικτικό ή αποδεικτικό. Συνεπώς για τους λόγους αυτούς, όπως βάσιμα αναφέρει η αναθέτουσα αρχή και οι παρεμβαίνουσες, δεν έσφαλλε η προσβαλλόμενη απόφαση που στο πλαίσιο του προαποδεικτικού ελέγχου πλήρωσης του κριτηρίου της τεχνικής ικανότητας των διαγωνιζομένων αποδέχθηκε τα δικαιολογητικά συμμετοχής και ιδία τα υποβληθέντα ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ των παρεμβαίνουσών, τα οποία δεν δύναται στο παρόν στάδιο να αμφισβητηθούν ως προς την αλήθεια και ακρίβεια των δηλωθέντων μνημείων, εφ' όν οι πρότερες εργασίες των παρεμβαίνουσών, με την αιτιολογία ότι τα εν λόγω μνημεία δεν έχουν κηρυχθεί με πράξη δημοσιευμένη σε ΦΕΚ και δεν περιλαμβάνονται στον *Κατάλογο* δεδομένου ότι ουδόλως απαιτούνται από την διακήρυξη (ούτε η κήρυξη με δημοσίευση σε ΦΕΚ, ούτε η συμπερίληψη στον *Κατάλογο*).

18. Επειδή κατόπιν της σκέψης 17, παρέλκει η εξέταση των ετέρων ισχυρισμών της προσφυγής, που φέρονται επί της ερμηνείας -κατά την προσφεύγουσα- του ρητού και σαφούς όρου 22. Δ 3, και 23. Δ της διακήρυξης, δεδομένου ότι η αβάσιμη αμφισβήτηση της αλήθειας και ακρίβειας των προαποδεικτικώς υποβληθέντων ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ, στο παρόν στάδιο της διαδικασίας, παρέχει αυτοτελές αιτιολογικό έρεισμα απόρριψης της προσφυγής. Συνεπώς, ακόμη και ανεξαρτήτως αποδοχής ή μη των λοιπών ισχυρισμών της προσφυγής, παραμένει απορριπτέα η προσφυγή και ισχυρή η

Αριθμός απόφασης: 97/2023

προσβαλλόμενη απόφαση που αποδέχτηκε τα επίμαχα ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ. Παρά ταύτα, εκ περισσού και ανεξαρτήτως των παραπάνω, η προσφεύγουσα αβασίμως ισχυρίζεται ότι το τεθέν με την διακήρυξη κριτήριο τεχνικής ικανότητας εκτέλεσης εργασιών επί μνημείου κατασκευασμένου προ του έτους 1830, μεθερμηνευόμενο, αφορά σε εργασίες επί μνημείου, η ιδιότητα του οποίου αποδεικνύεται με πράξη κήρυξης αυτού δημοσιευμένη σε ΦΕΚ και με συμπερίληψη αυτού στον Κατάλογο. Όμως, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, τα κηρυσσόμενα με υπουργική απόφαση ως νεώτερα μνημεία είναι, όσα χτίστηκαν μετά το 1830, ενώ όσα χτίστηκαν πριν το 1830 συνιστούν αρχαία μνημεία και δεν απαιτείται να κηρυχθούν με διοικητική πράξη δημοσιευόμενη σε ΦΕΚ, παρά τα αντίθετα που ισχυρίζεται η προσφεύγουσα. Συνακόλουθα, είναι απορριπτέος και ο ισχυρισμός της προσφυγής ότι εφόσον η διακήρυξη απαιτεί *«να αποδεικνύεται εγγράφως με αντίστοιχο έγγραφο της αρμόδιας υπηρεσίας ο χαρακτηρισμός του μνημείου ως Βυζαντινό ή Μεταβυζαντινό έως του 1830»* στην πραγματικότητα εννοεί ότι απαιτείται η κήρυξη ως διατηρητέου του μνημείου με δημοσίευση στο ΦΕΚ της διοικητικής πράξης κήρυξής του. Ειδικότερα, οι ισχυρισμοί της προσφυγής δεν βρίσκουν έρεισμα στους ρητούς όρους της διακήρυξης (βλ. αναλυτικά προηγούμενη σκέψη), επί πλέον δε διατηρητέο δεν δύναται να κηρυχθεί αρχαίο μνημείο που κτίστηκε μέχρι το 1830 αλλά νεότερο μνημείο που κτίστηκε μετά το 1830. Στο σημείο αυτό γίνεται μνεία ότι τα διατηρητέα κτίρια κηρύσσονται, ως τέτοια ,αποκλειστικά από το Υπουργείο ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ και βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://estia.minenv.gr/>. Συνεπώς, η ερμηνεία της διακήρυξης κατά την προσφεύγουσα είναι απαράδεκτη διότι i) Δεν δύναται να ερμηνεύεται σαφής και ρητός όρος της διακήρυξης ο οποίος δεν χρήζει ερμηνείας, και ii) Η ερμηνεία αυτή είναι καταλυτική του εξεταζόμενου όρου της διακήρυξης, καθώς καταλήγει στο άτοπο να πρέπει να γίνουν αποδεκτά μνημεία που κηρύχτηκαν διατηρητέα με πράξη δημοσιευμένη σε ΦΕΚ και κτίστηκαν μετά το 1830 - πράγμα που αντίκειται ευθέως στην διακήρυξη- και να αποκλειστούν μνημεία τα οποία κτίστηκαν πριν το 1830 και δεν έχουν κηρυχθεί διατηρητέα με ΦΕΚ - πράγμα που αντίκειται και στην διακήρυξη και στον νόμο-. Ειρήσθω δε εν παρόδω, ότι σύμφωνα με την εσφαλμένη αυτή ερμηνεία περί την έννοια του εξεταζόμενου όρου, το μόνο κτίριο που πληροί το ποσόν εργασιών των

Αριθμός απόφασης: 97/2023

300.000 ευρώ και άνω και δήλωσε στο ΕΕΕΣ της η ίδια η προσφεύγουσα δεν εμφανίζεται να είναι μνημείο που κτίστηκε πριν από το 1830, αλλά μετά (βλ. ΕΕΕΣ της προσφεύγουσας: «Περιγραφή ΣΤΕΡΕΩΣΗ – ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ Ι.Ν. ..., ΝΟΜΟΥ ... (ΦΕΚ .../B/11-10-1991) Ποσό 700115.95 EUR Ημερομηνία Έναρξης - Ημερομηνία Λήξης 28.12.2011 - 31.03.2015», σε συνδυασμό με ΦΕΚ ../B/11-10-1991, όπου αναφέρεται ότι «Χαρακτηρίζεται ο Ι.Ν. Αγ. Ως μνημείο που έχει ανάγκη ειδικής κρατικής προστασίας. Πρόκειται για μεταβυζαντινή τρίκλιτη ξυλόστεγη βασιλική που χρονολογείται με επιγραφή το 1862 και αποτελεί μοναδικό παράδειγμα αυτού του αρχιτεκτονικού τύπου για το νομό Κιλκίς..»). Κατά τα εκτενώς αναφερόμενα στην παραπάνω σκέψη, και δεδομένης της κατά στάδια διεξαγωγής του διαγωνισμού, η αναθέτουσα αρχή, στο πλαίσιο της προαπόδειξης ορθά αποδέχτηκε τα ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ της προσφεύγουσας και των παρεμβαιουσών, άνευ προσκόμισης εξέτασης και αξιολόγησης πλήρους απόδειξης των εκεί δηλουμένων, καθόσον τούτο ανάγεται σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας και βαρύνει μόνον τον αναδεικνυόμενο προσωρινό ανάδοχο και όχι άπαντες τους διαγωνιζόμενους συλλήβδην. Για τον ίδιο λόγο εξ άλλου δεν εξετάζονται στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας ούτε τα αποδεικτικά έγγραφα που προσκόμισε και επικαλείται η πρώτη παρεμβαίνουσα, τα οποία συνιστούν πλήρη απόδειξη των δηλωθέντων στο ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ, τα οποία όμως μέλλουν να προσκομιστούν στα πλαίσια της διαγωνιστικής διαδικασίας (και όχι της διαδικασίας εξέτασης της προσφυγής) ώστε να αξιολογηθούν από την αναθέτουσα αρχή (και όχι από την ΕΑΔΗΣΥ). Επί πλέον δε η ΕΑΔΗΣΥ δεν δύναται στο πλαίσιο της παρούσας διαδικασίας, καθ' υποκατάσταση της αναθέτουσας αρχής, να εξετάσει το πρώτον προσκομιζόμενα ενώπιόν της έγγραφα που συνιστούν μέρος της προσφοράς (δικαιολογητικά αναδόχου), τα οποία δεν έχει αξιολογήσει η αναθέτουσα αρχή. Περαιτέρω, επί της διάκρισης των εννοιών διατηρητέο και αρχαίο μνημείο που κτίστηκε μέχρι το 1830, όπως βάσιμα επικαλείται η πρώτη παρεμβαίνουσα αλλά και όλως αντιφατικώς και η ίδια η προσφεύγουσα, ρητά σύμφωνα με τα άρθ. 2, 4 και 6 του ν. 4858/2021 (ΦΕΚ220/τ. Α'/19-11-2021) «Κύρωση Κώδικα νομοθεσίας για την Προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς», με τον οποίο κωδικοποιήθηκε ο προηγούμενος ν. 3028/26-06-2002 (ΦΕΚ153/τ. Α'/26-06-

Αριθμός απόφασης: 97/2023

2002) «Για την Προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς», ορίζεται ότι: «...Άρθρο 2 Έννοια όρων Για την εφαρμογή του παρόντος Κώδικα: α) Ως πολιτιστικά αγαθά νοούνται οι μαρτυρίες της ύπαρξης και της ατομικής και συλλογικής δραστηριότητας του ανθρώπου. β) Ως μνημεία νοούνται τα πολιτιστικά αγαθά που αποτελούν υλικές μαρτυρίες και ανήκουν στην πολιτιστική κληρονομιά της Χώρας και των οποίων επιβάλλεται η ειδικότερη προστασία βάσει των εξής διακρίσεων: βα) Ως αρχαία μνημεία ή αρχαία νοούνται όλα τα πολιτιστικά αγαθά που ανάγονται στους προϊστορικούς, αρχαίους, βυζαντινούς και μεταβυζαντινούς χρόνους και χρονολογούνται έως και το 1830, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 20. .. ββ) Ως νεότερα μνημεία νοούνται τα πολιτιστικά αγαθά που είναι μεταγενέστερα του 1830 και των οποίων η προστασία επιβάλλεται λόγω της ιστορικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής σημασίας τους, κατά τις διακρίσεις των άρθρων 6 και 20. βγ) Ως ακίνητα μνημεία νοούνται τα μνημεία που υπήρξαν συνδεδεμένα με το έδαφος και παραμένουν σε αυτό ... Στα ακίνητα μνημεία συμπεριλαμβάνονται οι εγκαταστάσεις, οι κατασκευές και τα διακοσμητικά και λοιπά στοιχεία που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα τους, καθώς και το άμεσο περιβάλλον τους ... Άρθρο 4 Εθνικό Αρχείο Μνημείων 1. Τα μνημεία καταγράφονται, τεκμηριώνονται και καταχωρίζονται στο Εθνικό Αρχείο Μνημείων που τηρείται στο Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού .. Άρθρο 6 Διακρίσεις ακινήτων μνημείων – Χαρακτηρισμός 1. Στα ακίνητα μνημεία περιλαμβάνονται: α) Τα αρχαία που χρονολογούνται έως και το 1830, β) τα νεότερα πολιτιστικά αγαθά που είναι προγενέστερα των εκάστοτε τελευταίων εκατό ετών και χαρακτηρίζονται μνημεία λόγω της αρχιτεκτονικής, πολεοδομικής, κοινωνικής, εθνολογικής, λαογραφικής, τεχνικής, βιομηχανικής ή εν γένει ιστορικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής σημασίας τους, γ) τα νεότερα πολιτιστικά αγαθά που ανάγονται στην περίοδο των εκάστοτε τελευταίων εκατό ετών και χαρακτηρίζονται μνημεία λόγω της ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής, πολεοδομικής, κοινωνικής, εθνολογικής, λαογραφικής, τεχνικής, βιομηχανικής ή εν γένει ιστορικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής σημασίας τους.... 4. Τα αρχαία ακίνητα μνημεία προστατεύονται από τον νόμο χωρίς να απαιτείται η έκδοση οποιασδήποτε διοικητικής πράξης. Τα ακίνητα των περ. β) και γ) της παρ. 1 χαρακτηρίζονται μνημεία με απόφαση του

Αριθμός απόφασης: 97/2023

Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της Υπηρεσίας και γνώμη του Συμβουλίου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ...» Περαιτέρω στο άρθρ. 18 του Π.Δ. 4/2018 ΦΕΚ 7/Α/22-1-2018 «Οργανισμός Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού», ορίζεται ότι: «Άρθρο 18 Διεύθυνση Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων 1. Οι επιχειρησιακοί στόχοι της Διεύθυνσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων είναι: α) Η εναρμόνιση του έργου και των δραστηριοτήτων των Περιφερειακών και Ειδικών Περιφερειακών Υπηρεσιών της Γενικής Διεύθυνσης Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς για θέματα διατήρησης, προστασίας, ανάδειξης, οργάνωσης, διαμόρφωσης και διαχείρισης αρχαιολογικών χώρων, μνημείων, ιστορικών τόπων, που χρονολογούνται από τον 4ο αι. μ.Χ. έως και το 1830, καθώς και νεότερων θρησκευτικών μνημείων μετά το 1830, σε συνεργασία με λοιπές συναρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού. β) Ο συντονισμός αρχαιολογικών ερευνών και εργασιών στο πλαίσιο Επενδυτικών Προγραμμάτων ...». Επίσης, σύμφωνα με τον ιστότοπο του Υπουργείου Πολιτισμού <http://listedmonuments.culture.gr> : « Ο Διαρκής Κατάλογος των Αρχαιολογικών Χώρων και Μνημείων της Ελλάδος συντάσσεται και εκδίδεται από τη Διεύθυνση Εθνικού Αρχείου Μνημείων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού από το 1993 και συγκεντρώνει τις κηρύξεις που προστατεύουν τα ακίνητα μνημεία, τους αρχαιολογικούς χώρους και τους ιστορικούς τόπους της Ελλάδας, από το 1921 μέχρι και σήμερα. Σημειώνεται ότι στον κατάλογο περιλαμβάνονται μόνο τα μνημεία για τα οποία υπήρξε ανάγκη κήρυξης, ώστε είτε να χαρακτηρισθούν ως προστατευόμενα (νεώτερα μνημεία) είτε να οριοθετηθούν ζώνες προστασίας (προϊστορικά, κλασικά, βυζαντινά και μεταβυζαντινά) είτε να λυθεί οποιαδήποτε αμφισβήτηση για την υπαγωγή τους στις προστατευτικές διατάξεις του νόμου (κυρίως στην περίπτωση των μεταβυζαντινών μνημείων). Ο Κατάλογος περιλαμβάνει τα μνημεία που έχουν κηρυχθεί από το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού. Τα διατηρητέα κτήρια και οι παραδοσιακοί οικισμοί που έχουν κηρυχθεί αποκλειστικά από το Υπουργείο Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://estia.minenv.gr/> . Ο κατάλογος έχει ενημερωτικό χαρακτήρα. Νομική ισχύ έχει μόνο το κείμενο, όπως αυτό δημοσιεύεται στο ΦΕΚ. Διευκρινίζεται ότι

Αριθμός απόφασης: 97/2023

βάσει του νόμου 3028/2002 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» η προστασία των μνημείων και των χώρων που χρονολογούνται μέχρι το 1830 είναι αυτόματη, χωρίς να απαιτείται η δημοσίευση διοικητικής πράξης». Συνεπώς, όπως βάσιμα αναφέρει η αναθέτουσα αρχή στις απόψεις της και η πρώτη παρεμβαίνουσα, όπως σαφώς ορίζεται στον εξεταζόμενο όρο της διακήρυξης και, παρά τα αντίθετα που ισχυρίζεται η προσφεύγουσα, δεν απαιτείται ούτε από την διακήρυξη ούτε από τον νόμο να κηρυχθεί ως διατηρητέο, ή ως αρχαίο μνημείο, με πράξη δημοσιευόμενη στο ΦΕΚ, ούτε να αναρτηθεί στο Κατάλογο, κτίριο το οποίο έχει κτισθεί προ του 1830. Επίσης αβασίμως η προσφεύγουσα αμφισβητεί ότι το δηλωθέν στο ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ έργο της πρώτης παρεμβαίνουσας δεν κατασκευάστηκε επί μνημείου κτισμένου προ του 1830 δηλαδή επί της Μονής ..., αλλά επί του Ηγουμενείου της Μονής ... το οποίο είναι μεταγενέστερο κτίσμα. Ο ισχυρισμός αυτός φέρεται αορίστως και απαραδέκτως, καθόσον η προσφεύγουσα δεν επικαλείται ούτε αποδεικνύει ότι το Ηγουμενείο της Μονής ... αποτελεί ή όχι αναπόσπαστο τμήμα της Μονής. Όπως, όμως, ρητά αναφέρεται στον ν. 4858/2021 (άρθρο2βγ) «.. Στα ακίνητα μνημεία συμπεριλαμβάνονται οι εγκαταστάσεις, οι κατασκευές και τα διακοσμητικά και λοιπά στοιχεία που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα τους, καθώς και το άμεσο περιβάλλον τους». Κατά τα λοιπά, οι αποδείξεις που προσκομίζει η πρώτη προσφεύγουσα ότι το Ηγουμενείο της Μονής ... ενσωματώνει ενετικό προϋπάρχον κτίσμα και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της Μονής ..., που είναι μνημείο κτισμένο προ του 1830, θέλουν εκτιμηθεί από την αναθέτουσα αρχή στο επόμενο στάδιο του διαγωνισμού (δικαιολογητικά αναδόχου). Επίσης απαραδέκτως με το Υπόμνημά της η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι το ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ και η προσφορά της πρώτης παρεμβαίνουσας έπρεπε να απορριφθεί διότι δεν διακρίνεται στο ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ της ποιο ποσό από το δηλωθέν έργο της επί του Ηγουμενείου της Μονής ... αφορά σε οικοδομικές εργασίες και ποιο σε άλλες εργασίες. Και τούτο διότι με τον συγκεκριμένο ισχυρισμό διευρύνεται ανεπίτρεπτα το περιεχόμενο της προσφυγής με νέο πραγματικό και νομικό ισχυρισμό, φερόμενο απαραδέκτως με το Υπόμνημα. Συγκεκριμένα με τους λόγους της προσφυγής αμφισβητείται το ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ της πρώτης παρεμβαίνουσας επειδή -κατά την προσφυγή- δεν δηλώθηκε

Αριθμός απόφασης: 97/2023

έργο επί διατηρητέου μνημείου χαρακτηρισμένου με ΦΕΚ και/ή που να περιλαμβάνεται στον *Κατάλογο*, τα οποία ουδεμία σχέση έχουν με τον παραπάνω νέο πραγματικό και νομικό ισχυρισμό. Περαιτέρω, και ανεξαρτήτως της κατά στάδια διεξαγωγής του διαγωνισμού, η προσφεύγουσα αλυσιτελώς ισχυρίζεται στο υπόμνημά της ότι είναι απαράδεκτο και ανακριβές το ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ της δεύτερης παρεμβαίνουσας επειδή ομολογείται στην δεύτερη παρέμβαση, ότι ορισμένα δηλούμενα κτίρια έχουν κτισθεί μετά το 1830. Ο ισχυρισμός είναι αλυσιτελής, δεδομένου ότι η δεύτερη παρεμβαίνουσα έχει δηλώσει στο ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ και έτερο έργο της, επί μνημείου κατασκευασμένου προ του 1830, και συγκεκριμένα επί των ενετικών τειχών της πόλης (βλ. ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ *Περιγραφή «Εργασίες - Κατασκευές - Προσαρμογές Κοινοχρήστων Χωρών στο Παραλιακό Μέτωπο του Δήμου*, από ... έως ..» Ποσό 333715.88 EUR Ημερομηνία Έναρξης - Ημερομηνία Λήξης 13.07.2009 - 06.08.2018 Αποδέκτες Δήμος) Το εν λόγω έργο αρκεί αφ' εαυτού για την προαπόδειξη εκπλήρωσης του τεθέντος ποιοτικού κριτηρίου τεχνικής ικανότητας, δεδομένης της αξίας του, του χρόνου κατασκευής του (εντός 10ετίας), και της πρόδηλης κατ' αρχήν χρονολόγησης του δηλούμενου μνημείου που ανάγεται στην ενετοκρατία, δηλαδή προ του 1830, γεγονός που συνομολογεί και η ίδια η προσφεύγουσα στο Υπόμνημά της. Ο δε ισχυρισμός της προσφεύγουσας στο Υπόμνημα ότι τα ενετικά τείχη της πόλης έχουν αποχαρακτηρισθεί και δεν αποτελούν αρχαίο μνημείο κατασκευασμένο προ του 1830 βασίζεται στην προδήλως εσφαλμένη επίκληση από την προσφεύγουσα της «με αριθμό .../.../.../1981 απόφασης Υπουργού Πολιτισμού και Επιστημών με την οποία αποφασίστηκε: *Να αποχαρακτηρισθούν οι εξωτερικοί προμαχώνες του περιβόλου των Ενετικών Τειχών ... οι οποίοι είχαν κηρυχθεί με το ΒΔ 6.6.31 (ΦΕΚ 159/Α/13.6.31) σαν ιστορικό διατηρητέο μνημείο, διότι η αρχική μορφή τους έχει εξ ολοκλήρου σχεδόν καταστραφεί και δεν απομένει παρά το περίγραμμά τους*» (βλ. υπόμνημα σκέψη 16 παραπάνω). Ωστόσο, όπως ιστορεί η ίδια η προσφεύγουσα, ο εν λόγω αποχαρακτηρισμός αφορά στους *εξωτερικούς προμαχώνες του περιβόλου των Ενετικών Τειχών*, και όχι στα τείχη αυτά καθ' εαυτά, η δε προσφεύγουσα ουδέ ισχυρίζεται ουδέ αποδεικνύει ότι το επίμαχο έργο της δεύτερης παρεμβαίνουσας έχει κατασκευασθεί επί των

Αριθμός απόφασης: 97/2023

προμαχώνων των τειχών. Κατά τα λοιπά οι αποδείξεις που προσκομίζει η δεύτερη παρεμβαίνουσα ότι το δηλωθέν έργο της έχει κατασκευασθεί επί των ενετικών τειχών του ... θέλουν εκτιμηθεί από την αναθέτουσα αρχή στο επόμενο στάδιο του διαγωνισμού (δικαιολογητικά αναδόχου), εφόσον τυχόν κληθεί η δεύτερη προσφεύγουσα και δεύτερη κατά την σειρά μειοδοσίας όπως προσκομίσει δικαιολογητικά αναδόχου. Συνεπώς για τους λόγους αυτούς, όπως βάσιμα αναφέρει η αναθέτουσα αρχή και οι παρεμβαίνουσες δεν έσφαλλε η προσβαλλόμενη απόφαση που στο πλαίσιο του προαποδεικτικού ελέγχου πλήρωσης του κριτηρίου της τεχνικής ικανότητας των διαγωνιζομένων αποδέχθηκε τα δικαιολογητικά συμμετοχής και ίδια τα υποβληθέντα ΕΕΕΣ/ΤΕΥΔ των παρεμβαινουσών, τα οποία δεν δύνανται στο παρόν στάδιο να αμφισβητηθούν ως προς την αλήθεια και ακρίβεια των δηλωθέντων μνημείων, εφ' όν οι πρότερες εργασίες των παρεμβαινουσών, με την αιτιολογία ότι τα εν λόγω μνημεία δεν έχουν κηρυχθεί ως διατηρητέα με πράξη δημοσιευμένη σε ΦΕΚ και δεν περιλαμβάνονται στον *Κατάλογο* δεδομένου ότι ουδόλως απαιτούνται από την διακήρυξη (ούτε η κήρυξη με δημοσίευση σε ΦΕΚ, ούτε η συμπερίληψη στον *Κατάλογο*).

19. Επειδή γίνεται δεκτή εν συνόλω η εισήγηση.

20. Επειδή κατόπιν των ανωτέρω η υπό εξέταση προσφυγή πρέπει να απορριφθεί, να καταπέσει το παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα (άρθ. 363 παρ. 5 ν. 4412/2016 και 5 ΠΔ39/2017), και να γίνουν δεκτές οι παρεμβάσεις.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την προδικαστική προσφυγή.

Δέχεται τις παρεμβάσεις.

Ορίζει την κατάπτωση του κατατεθέντος παραβόλου.

Κρίθηκε, αποφασίσθηκε την 27-12-2022 και εκδόθηκε την 16-1-2023 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Η Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Αριθμός απόφασης: 97/2023

Ε. Σβολοπούλου

Δ. Κυριαζή